

78 - NĂM THỨ HAI

Thứ sáu 22 Décembre 1933

PHONG - HOA

16
TRANG

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

DIRECTEUR POLITIQUE **DIRECTEUR** **ADMINISTRATEUR**

TRĂNG

DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN-XUÂN-MAI

DIRECTEUR
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

ADMINISTRATEUR
PHẠM - HỮU - NINH

XU

CON THUYỀN NGƯỜI NƯỚC

của NHẤT-LINH

Di đến đầu một cái gò đất, chúng tôi đứng dừng lại, ngắm sông nước. Ban tôi dăm dăm nhìn ra xa, gió sông lồng lộng thổi, mái tóc bay tơi tấp ; trông mặt bạn Lì lúc bấy giờ co vẻ quá quắt, trên môi nở một nụ cười, nụ cười của kẻ bắt đầu biết tin ở sức mình, bắt đầu hy vọng.

Đang nói truyện, chúng tôi phải
lùi lại để nhường lối cho một người

kéo giây thuyền. Con thuyền đang từ từ tiến lên vừa đến chỗ mỏm đất, nước chảy xiết, nên dừng ngay lại, nước cuộn rào rào hai bên mạn. Người kéo giây cũng dừng đứng lại, ngả người về đằng trước, chân bám chặt lấy đất, hai tay ghi riết lấy sợi giây mây căng thẳng băng. Trong lúc người ấy dừng yên như tượng gỗ, hết sức bình sinh trông trời với sức nước chảy, không chịu lùi bước, thì trên thuyền một người đàn bà và một đứa con gái nằm rạp xuống uốn mình chống con con sào. Thuyền tiến lên được một quãng rồi lại lùi xuống chỗ cũ. Một lát, tiếng người bảo nhau :

— Con nước nhẹ !

rất nhanh lại đằng cuối thuyền cầm lấy tay lái. Người đàn bà và đứa con gái chạy tới tấp tìm chỗ đứng. rồi lại như con nẩy nôm rạp xuống, chống con con sào. Chiếc thuyền con bị hai sức ngược nhau, sức nước và sức người, chống lên như cổ vượt chỗ nước chảy. Giàng gò găm có mấy người đàn bà mảnh giẻ uốn cong lưng nằm rạp xuống mũi, tiếng gió vũ vũ và tiếng vạt áo gió thổi lách bạch, tiếng nước réo, tiếng người hò nhau điếc ra cái cảnh thuyền hoạt động của một cuộc chiến đấu ráo riết, gay go. Bạn tôi và tôi như cùng cảm thấy cái vẻ đẹp oanh liệt tung bừng của cuộc chiến đấu giữa hai sức mạnh ngược nhau ấy.

— Con nước nhẹ !

Rồi trong khoang, một bà cụ bở ra

mấy người đàn bà xếp sào lại, để
mặt người kéo giây cho thuyền từ
từ tiến lên.

Cuộc vật lộn vừa tỉnh cờ diễn ra trước mặt chúng tôi, rồi đây sẽ là biểu hiệu cho đời thiếu niên chúng tôi, quả quyết hành-động dõ mà tiến lên, không chịu lùi vì sức nước ngoài.

Cuộc vật lộn ấy có một cái sức cảm hóa bạn tôi mạnh hơn những lời nói của tôi nhiều.

Cuộc vật lộn ấy nhắc lại cho chúng tôi một lần nữa rằng: **phải mạnh mẽ mà sống, sống để hành động.** Cái đời của tôi, của bạn tôi, của hết thảy các bạn thanh niên trí thức phải là cái đời linh hoạt.

NHẤT-LINH

The L. T. 14

LÝ LUẬN LÝ-TOÉT.
(Không phải lý luận Phan-Khôi)

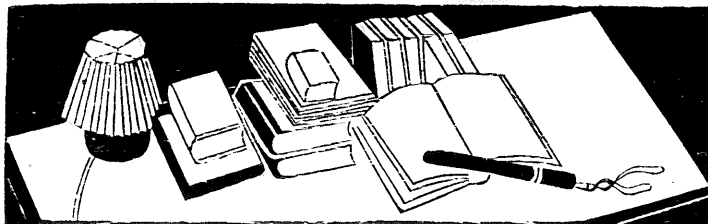
Thầy ký — Cụ phải dán thêm tem nữa, kéo thư cụ nặng quá.

Ly Toét — **Thầy** nói lạ ! nếu tôi dán tem nữa thì cái thư tôi nó rặng thêm lên chứ !

<https://tieulun.hopto.org>

— Người tình thành họ văn-minh thật, ăn cơm xong, họ tưới miệng bằng sà-phông

PHONG DAO MỪNG

Các cô nàng Mừng mồm-mĩm mà lúc nào cũng tươi cười, làm cho chúng ta dịu dàng vì cái vẻ ngây thơ, chân thật của các nàng. Không phải các cô không nghĩ đến sự yêu nhau, nhưng cái ái-tình các cô nàng tưởng-tượng thật là giản-dị chân thật mà đậm thắm vô cùng.

Muốn diễn cái tình muốn yêu ấy trong lúc đêm thanh vắng ngồi trên khung cửi, các cô cất giọng ngâm nga những câu thơ mà các cô đã học thuộc từ thuở nhỏ, khi theo chị em lên nương hái hoa bông:

... Măt giới chênh chếch bóng hờ...

Dùng dằng nửa ở nửa về sao đây...
Cải giọng các cô hát cũng êm dềm như tâm sự của các cô. Cuộc đời sinh hoạt trong gian nhà sàn ẩn núp dưới rừng cây cũng lặng lẽ, kín đáo như phong cảnh rừng núi chung quanh.

Phong dao ta có bài 10 thương, các cô cũng có bài 10 yêu, mà âu yếm hơn:

Một yêu khăn lượt vồng giầy,
Hai yêu yêu cả đôi giầy bàn chân.
Ba yêu xé lụa may quần.
Bốn yêu xé nhiều may chần đắp cùng
Năm yêu yêu lạ yêu lừng,
Sáu yêu em muốn cùng chung một nhà,

Bảy yêu phân đẹp duyên hòa,
Tám yêu yêu cả mẹ cha nhà chàng...
Chín yêu se sợi chỉ vàng,
Mười yêu chỉ cốt lấy chàng mà thôi!

Tuy các cô yêu lắm thứ như thế, mà cũng có khi các cô làm cho người

yêu phải buồn rầu, thất vọng. Ta hãy nghe những nỗi than phiền buồn bã của một anh gặp các nàng bạc tình:

Yêu em em nỡ lầy chồng.
Đỡ anh về chốn nhà không anh chờ,
Chờ em biết đến bao giờ,
Quạ kêu khe suối, giăng mờ đầu non...

Những câu ca dao này cũng tương tự như những câu ca dao ở miền nhà quê ta, không có gì khác. Nhưng phần nhiều là những câu cổ xưa mà ở dưới ta không mấy người nhớ nữa.

Những câu hát bằng tiếng mừng cũng diễn những ý nghĩa như thế. Nhưng hát lên, nghe rất buồn bã, âm thầm. Giọng hát cứ đều đều, không lên không xuống, mà ngâm dài ra như dư âm của tiếng chuông khe khẽ:

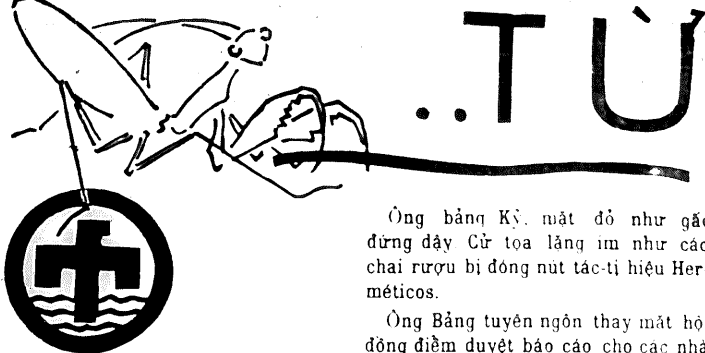
Thương nồng, thương mơi, hơi
un, un oi...
Un đi đất phủ chà yên, đất huyền
xa nồng, xa công trẻ oọng.

Đó là câu hát thương người em đi xa cửa, xa nhà, ai ai cũng mong đợi.

Tôi quên không nói rằng người Mừng nói được cả hai thứ tiếng: tiếng ta và tiếng mừng. Khi thì họ hát những câu hát mừng, khi thì họ hát những câu như ca dao của ta.

Còn phong tục của họ không khác gì phong tục của người mình trước, vì chính họ cũng là người một giống với mình.

VIỆT SINH

TỰ LỰC VĂN ĐOÀN

dưới quyền giám đốc của ông
Nguyễn-tường-Tam
Đã in: Hồn bướm mơ tiên
(Hiện bán hết)
Đương in: Vàng và máu
của **Thế-Lữ** giá 0\$40
Anh phải sống
của **Bảo-Sơn** và **Khải-Hưng** giá 0\$40
Ba cuốn trên này do Annam xuất bản
cục xuất bản.
Sắp in: Nửa chừng xuân của **Khải-Hưng**
Hồn bướm mơ tiên của **Khải-Hưng**
(in lần thứ hai)
Gánh hàng hoa
của **Khải-Hưng** và **Bảo-Sơn**
Giống nước người của **Tú-Mỡ**
Thơ mới của **Thế-Lữ**

Cuộc bình câu đối ở Văn-diễn

Tiếp theo cuộc hoan nghênh thánh giá, Nam-từ công ty Văn-diễn mở cuộc bình câu đối.

Cũng như khi họp việc làng, bình câu đối cho ra về phải có tiệc tùng, rượu chè. Cũng vì lẽ ấy mà trong rạp lớn của Nam-từ công ty dựng lên đề nghênh giá Hoàng - thượng, ta thấy nồng nức mùi văn... hay mùi bà rượu: kẻ cũng khó phân biệt.

Chuyển choáng hơi men, hội đồng diêm duyệt mới loạn choạng đứng dậy làm việc. Hội đồng đủ mặt tài hoa văn-sĩ Bắc-hà: ông tuần Trần-tán-Bình, ông bång Bùi-Kỷ, ông cử Dương-bá-Trạc: toàn là những tay hay chữ có tiếng, nhất là ông Bình, đã nổi danh vì những quyền sách rất có giá trị... mà ông định làm.

« Không thông » hay « hay cả »

Ông bång Kỳ, mặt đỏ như gấc đứng dậy Cừ tọa lặng im như các chai rượu bị đóng nút tác-tỷ hiệu Her-méticos.

Ông Bång tuyên ngôn thay mặt hội đồng diêm duyệt báo cáo cho các nhà dự thi biết rằng trong số 2.500 câu đối gửi đến, chỉ có 40 câu gọi là hơi thông, còn thì « sỗ toẹt »!

Câu nói sảng của ông Bång làm cho ông phủ Hoài-đức Nguyễn-hữu Khôi phải gờ tai ngoại giao mềm mỏng:

— Ta không nên nói khiếm nhã thế. Ta nên tuyên ngôn là 2.500 câu đều hay cả, đây chỉ lọc lấy 40 câu hay hơn mà thôi.

Lời quan sang có gang có thép có khác! Ông phủ Khôi khéo lấy long thiên-hạ quá! Nên thường cho ông bà cóc rượu lớn để cho ông ấy say mềm lưng đi!

Cụ đồ và ông chánh chủ khảo.

Cụ đồ Hoàn bình 40 câu đối « hơi thông » hay « hay lắm » kia xong, 40 câu đều bị danh đồ cả.

Có một cụ đồ ung dung đứng dậy xin đọc câu đối của mình.

Đọc xong, ông chánh chủ khảo Trần-tán-Bình nhà nhận nặc nôm khen: « Sỗ toẹt! Sỗ cho 10 sỗ! Tôi bảo thế, chính tôi này bảo thế! Dốt! dốt đến thế là cùng ».

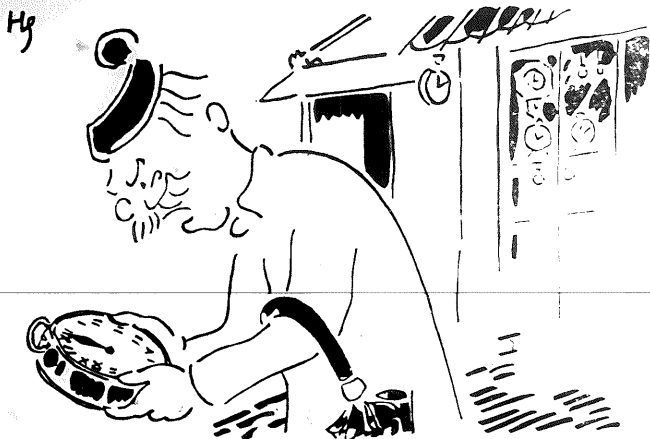
Câu đối của cụ đồ không ai nghe rõ mà đến ông chánh chủ khảo cũng không nghe rõ nốt. Không nghe rõ nhưng ông cứ sỗ, mới là một ông chánh chủ khảo không say rượu.

Sỗ toẹt.

Sau khi sỗ toẹt cả hai nghìn câu đối dự thi, các khảo quan mới rung đùi trong hai, ba giờ đồng hồ soạn giúp Nam-từ mấy câu đối tuyệt tác... đối với các khảo quan. Xin trích ra một câu như sau này:

Thi L. T. 15

LÝ-TOÉT LO

— Bỏ bầm với bu nó rồi, vừa mới cầm ra đến đây đã rơi đầu mắt một cái kim

PHÒNG THĂM BỆNH

Bác-sỹ **Ngô-Trực-Tuân**
Có bằng chuyên môn Dục-anh của
Đại-học đường Paris
46, Phố Hàng Cót — Hanoi
Giấy nôi 725
Giờ khám bệnh:
Sáng từ 7 giờ đến 11 giờ
Chiều từ 4 giờ đến 7 giờ
Thăm bệnh ngoài phố mỗi giờ nào cũng đi

NƯỚC HOA HIỆU CON VOI

Nguyên chất rất thơm chưa pha
Quelques fleurs, jasmin, fleur d'amour, narcisses
noir, violette, rose, menthe.

1 lọ 3 grs.	0\$20	1 tá	—	2\$00
1 lọ 6 grs.	0.30	1 tá	—	3.00
1 lọ 20 grs.	0.70	1 tá	—	7.00

PHÚC-LỢI 79, Paul Doumer, Haiphong bán buôn và bán lẻ.

Mua buôn giá chiết khấu tiền cước bán hiệu chịu cả.

Đại lý: **PHẠM-HẠ-HUYỀN 36, Rue Sabourain Saigon**

BÁN ĐẠI GIẢM GIÁ !!!

Chè mạn, chè hạt và chè tàu ướp
đủ các thứ hoa. Đĩa, lễ và mành
đồng hộp. Yên Quảng-nam, cà-cường
nước và củ cải rằm v.v.

Ich-Phong

20, Phố hàng Nón, Hanoi
Giấy nôi số 802

<https://tielun.hopto.org>

NHỎ ĐẾN LỚN

Nón nước say chung mùi quốc túy,
Gió mưa đứng vững cột thương
thuyền.

Mấy câu này không bình, nên không
đỗ, nhưng, man phép các cụ, xin nổi
lời ông chánh chủ khảo, khen:
"Số toét! số cho 10 số! Tôi bảo thế,
chính tôi này bảo thế...!"

Sở! Vì sao lại mùi quốc túy? Rượu
chứ phải thuốc lao đầu mà quốc túy
quốc hồn! Cờ thế không cùng đủ số
toét!

Hòa-bình.

Thế giới hòa-bình! Cái mộng của
ông Briand, cựu thủ tướng Pháp có
lẽ đến ngày thực hành được.

Bên Âu-châu, nước Đức là một
nước rất yêu trọng hòa-bình, ông thủ
tướng họ Hít tuyên ngôn như vậy. Một
mặt nói hòa-bình, một mặt tìm cách
giữ hòa-bình: nào đục súng ống, tác
đạn, nào luyện thủy quân, lục quân
cho tinh sảo, chỉ làm làm dục nước
nào không yêu hòa-bình là đánh.

Gần ta hơn, chung quanh ven bờ
Thái-bình, nghe cũng âm-âm tiếng
súng hòa-bình. Ai cũng biết nước Nhật-
bản là một nước chủ trọng về hòa-
bình nhất. Nhật có ra hội Quốc-Liên
thật, nhưng đó chẳng qua là hội ấy
không biết suy xét đến lòng hòa-bình
của Nhật, nên bắt đặc di Nhật phải
xin ra hội. Cái hội ghét hòa-bình, yêu
chiến tranh của ông Brand.

Cùng vì thế mà Nhật không nản
lòng, cố đem mầm hòa-bình reo vào
nước Tàu và cả ven bờ Thái-bình
nữa. Ở Mãn-châu, Nhật đã vui lòng
đem sung thần công, đại bác, đem
bom đến để kéo cô Hòa-bình lại. Cùng
có người chết đấy - hàng ngàn, hàng
vạn dân bà con trẻ, cụ già, nhờ công
cuộc hòa-bình của Nhật mà linh hồn
được phiêu-lưu sang thế giới khác.
Nhưng đáng tiếc nhất là họ không
được ở lại để hưởng cái hòa-bình của
Nhật đem sang, không được đầm đầu
vào sườn mây làm hết đêm lại ngày.

Ta có thể sung-sướng mà mong
ràng một ngày kia, Nhật lại đem hòa-
bình sang nước khác nữa. Gần đây,
được tin vua Xiêm định xui Nhật đem
quân, đem tàu chiến sang để giữ hòa-
bình họ Xiêm. Nếu có một vài người
chết, ta có thể tự an-ủi rằng họ cũng
đã sung-sướng mà tự hào rằng chết
vì hòa-bình.

Nhưng, ta nên vui hay nên buồn,
lòng yêu hòa-bình của Nhật lại gặp lòng
yêu hòa-bình của Mỹ trên thị-trường
Thái-bình-dương và gặp lòng yêu hòa-
bình của Nga trên thị-trường Tây-bá-
lợi-á. Ấy cũng vì lòng yêu hòa-bình của
mấy nước ấy gặp nhau mà rồi đây, ta
sung-sướng mà nghĩ rằng ba nước có
đánh nhau, có giết nhau chẳng qua
vì hòa-bình mà thế giới có tiêu diệt
cùng vì hòa-bình. Sung-sướng thay!

Cùng vì nước/cả.

Tỉnh Phúc-kiến độc lập. Đội quân
thứ 19, trước đã trông Nhật ở
Thượng-hải ủng hộ Thái-dinh-Khải,
một tướng Tàu giúp sức chính-phủ
Phúc-kiến.

Lẽ tất nhiên là chính-phủ Nam-kinh
không bằng lòng. Bọn Ông-tinh-Vệ,
Tướng-giới-Thạch hạ lệnh bắt Thái-
dinh-Khải, Lý-tế-Thâm. Bọn Lý-tế-
Thâm, Thái-dinh-Khải cũng hạ lệnh
bắt Tướng-giới-Thạch, Ông-tinh-Vệ.
Bên nào cùng cho bên kia là quân
"ngịch", phản quốc cả: lời tuyên
ngôn mới chỉ lý làm sao!

Chỉ khổ cho mấy vạn quân Tàu,
không biết bên nào là quân phản
quốc, cũng phải đem thân vào chỗ
chết... chết cho mấy ông tướng Tàu
kia được thỏa lòng tư kỷ. Nhưng,
theo mấy ông tướng ấy, lòng tư kỷ
của họ là quốc hồn quốc túy của nước
Trung-hoa, chẳng khác gì bên ta,
thuộc lao nô là quốc hồn quốc túy
của ta vậy.

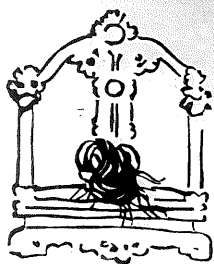
TỪ-LY

— Là người chứ có phải là con vật đâu mà nói đôi bà Thục gia nhất định
10 đồng.
— Thôi thế tôi trả chú 8 đồng.
— (ngần ngừ) Vàng, tôi bán rẻ hầu bà. vậy nhưng ai hỏi thì bà nói cho là 11
đồng.

ÔNG NGUYỄN-VĂN-TỐ TẾ BÚI TÓC

Ngày mừng 6 tháng 11 năm Bảo-
Đại thứ 7..., khỏ-chủ Nguyễn-văn-Tố
quý trước di-hải Búi-Tóc, khóc mà
than rằng:

Than ôi!
Ta với người:
Nghĩa nặng thiêng-liêng!
Tinh thâm mật thiết!
Đội đực mẹ cha,
Cùng chung khí-huyết.

Kể từ thừa ơ-ơ tiếng khóc, đã
cùng nhau duyên nợ văn-vương;
Trải bao năm thắm-thoàn cuộc
đời, vẫn một mực tóc tơ khằng-khít.
Bé còn cái chỏm, đỉnh sọ phất-phơ;
Lớn đến túp bóm, sau lưng rối rít.

Nào sữa, nào nuôi, nào chải, nào
chuốt, nào ve, nào vuốt, công trình
kể biết mấy mươi!

Khi vô, khi gọi, khi rồi, khi xoa,
khi bôi, khi xoa, chăm-chút thời đã
khôn xiết!

Thành nhân đã dạy, của mẹ cha
nào dám hủy-thương;

Thời thế đổi thay, hồn quốc-túy
vẫn loan giữ riết.

Cũng tương:

Rung chẳng rời, lay chẳng chuyễn,
được cùng nhau bền chặt trăm năm;
Sống thời đề, chết mang đi, ở với
bạn vẹn tròn một kiếp.

Nào hay đâu:
Gặp buổi nhớ-nhàng,
Bị phùng quý-quyết,

Lời ông, tiếng em, cứ nhẹ tã khúc-
khúc bóng cười;

Nét bút, câu văn, tha chi bạn hăm-
hè muốn trệt.

Bỏ thì thương, vương thì tội, nhừn-
nhừn chi ta lưỡng những bài-ngủi;

Riêu càng tẻ, chề càng già, dai tựa
dầu họ lại thêm ray-riết.

Au cũng là số phận sui-nén.
Cực chẳng đã lòng ta phải quyết...

Bốn mươi năm duyên nợ giờ giàng,
Ba nhát kéo, ta người vĩnh biệt!

Đứt lòng tơ, người hồn oan, hồn hờn.
Roi hạt lệ, ta những thương, những
tiếc.

Ôi thời!

Đừng oán hận, tiếc chi đời tôi chảy,
vì nam-nhĩ hát-hừ rầy-rề.

Hãy hoan-huy hóa làm kiếp đuôi
gà, để phụ-nữ năng-niêu, quán-quít!

Ô hô!

Thương thay!

TỪ-MỞ

MỪNG NHÀ BÁC-HỌC NGUYỄN-VĂN-TỐ

Cùng nhau trời đã nâng lời,
Đầu thay mái tóc dăm rồi lông tơ.
Dù có bao giờ.

NHẤT ĐẠO CAO

Hàn-lâm viên dẫu... đầu bài hăm

Muốn mua cò (tem, con niêm) Đồng
Dương dẫu rồi và còn rõ, giá tính
phải chăng.
Do nơi M. DUPICHAUD, Trésor
Phnom-Penh Cambodge

XIN GIỚI-THIỆU,

Trước khi các quý bà, quý cô định
may áo Nhung đen toàn tơ, hẳn cũng
đồng ý với tôi là hàng quý-giá lại rất
khó kiếm biết, bỏ ra ba bốn chục đồng
mà bị phản lực mịch bề mặt, vậy chỉ
nên đến Tiệm Chính Nam-bay 89 hàng
Khay là nơi mà giá áo nhung khách hàng
đã tặng là lòng-Nhung, dù sao cũng
không nhầm...

TIÊN-NHUNG

Muốn có chè nhỏ cánh, xanh nước thực ngon mà
uống, nên mua chè của Hiệu KIM-THÁI số nhà 3,
phố Hàng-Ngang Hanoi. Có bán cả tại Hội-chợ Nam-
định, và đã được đức Bảo-Đại ban khen.

Kính-cáo
KIM - THÁI

MỞI MỞ

Imprimerie Nam Tân

82 và 85, Phố Bonnal

HAIPHONG

Adresse Télégraphique NAM-TAN

Téléphone 578

<https://tielun.hopto.org>

NHÀ HỘ-SINH PHỤ

HỒN BƯỚM MƠ TIỀN

hiện nay bán hết
không còn quyển nào

CÁC BẠN
MUỐN MUA
XIN ĐỢI

IN LẦN THỨ HAI

(Hiện đang in)

Thú tội.

Ông Bảo-Ngọc có đăng một bài trong báo Tiếng-Vang (Echo) nhan đề là «thú tội». Ông kể lại truyện xưa, ông đến chơi nhà một ông tri phủ vào trạc 60 là người túc nhỏ. Đã kể lại truyện mình tất là đúng sự thực.

Mà đúng sự thực quá. Thấy ông Bảo-Ngọc hay triết-lý về việc đời, cụ phủ tức nhe bảo ông ta rằng: «anh đừng giận, anh bạn bé của tôi ơi! Tôi thêm như anh lắm. Dầu anh có những lý thuyết của anh, anh cũng vẫn là đời, một đời hoàn toàn, bằng bột, mù và anh sẽ lòi kéo tôi đi như cái lá khô».

Một ông túc nhỏ thốt ra những câu kỳ khôi thế thì tức nhe thật. Mà ông túc nhỏ ấy tức nhe cả về cách hành-động. Chả thế mà cụ phủ ta lại đi giới thiệu cậu Bảo-Ngọc với con gái mình.

Ta thử tưởng-tượng ra cụ phủ râu bạc, áo dài, dẫn cậu Bảo-Ngọc đến trước mặt con gái mình, rồi chỉ cậu mà nói rằng: «đây là cậu Bảo-Ngọc», rồi quay lại bảo cậu Bảo-Ngọc rằng: «đây là con gái tôi».

Tưởng-tượng ra cảnh tượng ấy rồi, tất ai cũng phải ôm bụng cười mà rằng: «thật là cử chỉ của một nhà túc nhỏ!» Rồi cười xong đến ôm nhau mà khóc rằng: «ông Bảo-Ngọc không phải là người nói dối! Ông Bảo-Ngọc không phải là người nói dối!».

Thực thà...

Phụ-Nữ thời-đam có câu rằng:

«... Trong nghề làm báo chúng tôi cũng phải có cái điều không thực thà như nghề buôn, nghề thợ chẳng hạn: hàng mình xấu mà nói tốt, đồ mình vụng mà nói khéo, kẻ không tự biết xấu biết vụng đã đánh, có kẻ biết vậy rồi mà cứ nói tốt nói khéo đại đi...»

Có Phụ-Nữ thực thà dữ a! Chưa thấy trong làng báo ai tự khen là khéo, là tốt, hằng thấy có Phụ-Nữ là một: số đầu hay, nhưng số thứ hai hay hơn số 1, số 3 lại hay hơn số 2... có cứ pho hàng có khéo, đồ có tốt hoài hoài...!

Nhưng không phải vì có không tự biết xấu biết vụng đâu, mà cũng không phải biết vậy, mà có cứ nói tốt nói khéo đại đi đâu! Chính là có...

... Thực thà có một, đơn sai chẳng hề...

Che nên số 1 của cô hay hơn số 2, số 2 hay hơn số 3 đó!

— Ôi! ông đội-xếp ơi!... cứu tôi với!!

Một người lạ.

Hắn là người bên Tàu. Nhưng không phải là Tưởng-giới-Thạch, Trương-học-Lương: có lẽ gì bọn tướng Tàu ấy! Người lạ đây tên là Vũ-Huân, là một người... ăn mày.

Vũ-Huân ăn mày không phải là vì nghèo, mà là vì... trường học.

Huân người tỉnh Sơn-đông, lúc mẹ mất, cùng anh chia của, được ba mẫu ruộng, đem bán lấy hai trăm quan: đem gửi người quen nhờ buôn đặt hộ, nói rằng: «đó là số tiền dự bị để dựng trường nghĩa học».

Rồi từ đó, Huân lang thang đi ăn mày, hề xin được miếng ăn ngon thì đem bán, chỉ ăn gốc rau dưới khoai để khỏi đói. Ngày lại ngày, Huân để dành được món tiền lớn, đem nấu rượu nướng, nhưng vẫn ăn vụn rác rưởi để đi xin như cũ. Như vậy lần hồi, đến năm Quang-Tự thứ 12, đã trở nên một nhà triệu phú, xuất tiền ra mua 230 mẫu ruộng, lập lên 24 gian trường học, đón danh sự về dạy học. Kế đó lại mua thêm 100 mẫu ruộng nữa, bên dựng 10 gian trường học nữa. Đến nay, trường của Huân nghiêm nhiên là một Vũ-Huân trung học đường: có tới 4, 5 trăm học sinh thiên hạ Trung-hoa đua nhau đến học.

Một người ăn mày như Vũ Huân, chịu kham khổ cơm thừa canh cặn, trong ba mươi năm trời để dành tiền lập trường cho toại tri bình sinh, thật là một người hiếm có. Ngoảnh lại nhìn nước Nam mình, chỉ thấy ông Cửu-Huyện-Hàm Nghi là lập được một trường tiểu-học cạnh ga Văn-diễn, nhưng chỉ hướng và hành-vi của ông Cửu-Nghi đâu đã được bằng ông Vũ-Huân.

TƯ-LY

Thi tài

Ông Phan-Khoi kết thúc bài «Phụ-nữ Thời-đam với Phong-Hóa» bằng một câu nhả-nhịn mà hùng-dương:

«Muốn nghị-luận càng nhau một cách đàng dẫu, đừng pha bông-lơn, nói trắng ra tức là gây một cuộc bút

chiến nên binh, thì cũng phải đợi một vấn-đề nào, đối bên đều có thể đứng ở địa-vị khách quan, lấy khách-quan mà phán-đoán, thì mới có giá-trị và chúng tôi cũng chẳng dám từ nào».

Thì Nhị-Linh cũng chiều lòng ra cho hai ngài Phan-Khoi và Tư-Ly một vấn đề sau này, hai ngài thử thi tài hơn kém xem sao.

1. — Hãy giải-nghĩa và phê-bình câu hát:

Con mèo, con chó có lòng,
Cây tre có mắt, nôi đồng có quai,
(Trích ở P. N. T. Đ. với P. H. của ông Phan-Khoi).

2. — Câu hát có thi-vị không?
Bài làm trong hạn ba giờ, điểm số nhân với ba. Cấm chép, cấm gạ, cấm tra-cứu sách luận-lý học.

NHỊ-LINH

Lại «nhân cư vi bất thiện».

(Viết theo lời Zàn báo)

Đã biết mà! Ra ngoài thế nào được mưu Gia-cát.

Lữ Thiện-Nhan ở Zàn báo (hay Zun báo) đồ khủng rồi đó nè! Đồ khủng làm quảng-cáo cho Phong-Hóa cảm ơn đó nhé, các thầy nhé!

Tuy chú Thiện-Nhan còn hơi lỗ mắng đôi chút, «bác» nào có chấp chỉ em út của bác. Chú nói: «làm điều quấy, nói một câu bậy... là hèn là ngu». Chú chắc lại biết rằng vu-khống cho người là tính cách của quân hèn mạt vô liêm-sĩ. Nếu vậy thì chú nó cũng khá da!

Nhưng nè, chú bảo Phong-Hóa làm mọi cho tiệm bào-chế Chassagne là một điều không có, chú mình a. Để cho người khác một điều họ không có, là...vu-khống. Vậy chú Thiện-Nhan nó quân-tử đến nỗi đi vu-khống cho người a? Chú em đọc đến hai chữ «Thiện-Nhan» không biết có thẹn không, «bác» đây thẹn cho chú em nó lắm đấy.

Thời mà! chú Thiện-Nhan không hèn mạt vô liêm-sĩ như những quân đi vu-khống cho người ta đâu...tuy chú em nó cũng vu-khống. Lý luận

chắc-chắn như lý luận Phan-Khoi vậy, chú mình a.

Chú Thiện-Nhan lại bảo sách quý ở chỗ tư-tưởng cao siêu, đứng-dẫn, chứ không quý ở chỗ văn hay. Chú mình thông-minh dữ đó! Chú mình cho «văn» là không cần ư? Nhưng áng văn hay từ xưa đến nay chú không cho là quý a?

Thảo nào mà chú mình viết lời van của bọn phu chợ Biên-thành mà không ngượng.

TƯ-LY

CUỘC ĐIỂM SÁCH

Hồn Bướm Mơ Tiên

Câu truyện nhà sư, nhưng không phải là sư cụ chùa bà Đà hay sư cụ chùa Hòa-giai.

Chỉ là câu truyện một chú tiểu, không danh không vọng, không thịt, không cá, một chú tiểu chân tu: chú Lan.

Phiên một nốt, chú tiểu ấy lại là con gái giả trai.

Đã giả trai tất có sự rắc rối...

Mà rắc rối to lắm thật. Rắc rối to lắm vì một cậu học trò trường Cao-đẳng (phí Cao-đẳng bất thành phu-phụ) cậu Ngọc.

Cậu Ngọc lên chơi chùa ở lại hàng tháng, truyện nhỏ vơi chú Lan, ngờ Lan là gái rồi lại không ngờ, còn chú Lan muốn, rồi lại không muốn...

Cứ thế mãi... cho đến hết.

Tổ Tâm

Tổ Tâm là tên một cô con gái. Có con gái phải lòng trai.

Trai là Đàm-Thủy.

Hai cô cậu gấu nhau, nhưng vì hoàn cảnh, vì gia-đình, đành cô lấy chồng, cậu lấy vợ. Rút cục: có buồn, có chết.

Hết truyện.

TƯ-LY

VUI... CƯỜI...

THI VUI CƯỜI

Cả Hồng-Quang Hải-phong
Càng lém.

A — Cho tờ mượn hai chục vì tờ quên ví ở nhà.

B — Đây tờ cho đằng ấy mượn hai hào thuê xe về mà lấy ví.

Cả L. N. Vi Sơn-tây

Thế nào không cho tiêu đi.

Một ông nuốt phải đồng hào. Vợ sợ quá, vội đi đón đống-tờ.

Đống-tờ đến xem xong rồi nói: «bây giờ chỉ còn có một cách là làm cho tiêu đồng hào ấy đi.»

Bà vợ vội trả lời ngay rằng: «Bầm, đồng hào ấy không thể tiêu được ạ, vì rằng là đồng hào giả ạ.»

Đống-tờ — Thế nào, cậu cả nhà bà tôi chưa cho hôm nọ đã khỏi rồi chứ?

Bà chủ — Bầm, ngài chưa cho cháu mà nó cũng không khỏi chết.

Đống-tờ — Lại nhĩ, thế sau nó ra chứng bệnh gì?

Bà chủ — Bầm, sau nó bị chết ô-tô.

Cả C. D. Sưu Hải-phong

Hồ cái.

Một bà đương lên đồng quan lớn (con hồ), nhẩy hết giường nọ sang giường kia, chẳng may giẫm rút đứt mà không biết, những người đứng xem nom thấy... cùng reo ầm cả lên: — Á, hồ cái, anh em ơi...

Tức thì đồng thanh.

Cả T. V. - Trung Hanoi

Cách phòng bị giữ rượu.

Một hôm, một ông văn-sĩ, nghiện rượu có việc cần phải ra phố, nhưng sợ ở nhà dứa ở uống trộm rượu của mình, ông ta bèn nghĩ ra một kế, gọi dứa ở lên dặn rằng: «chай rượu trên bàn là chai rượu độc đấy, khi tao đi vắng thì chờ có uống vụng mà chết đó, còn cái dứa gà thì phải trông coi cẩn thận, nếu suy-suyển thì tao đánh chết», nói xong ra đi.

Khi ông ta đi khỏi, dứa ở bèn lấy rượu vì thối gì ra nhằm say mềm lăn ra ngủ. Đến lúc chủ về, thấy dứa ở ngủ lăn ra phả, hơi rượu sặc-sụa, xem lại gà với rượu thì hết nhẵn, bèn nổi giận gọi cho nó tỉnh dậy, hỏi nó, thì nó khóc mà đáp rằng: «ông đi khỏi, con vẫn trông coi cẩn thận, chẳng may khi con chạy xuống đi giải lên thì thấy cái dứa gà đã bị con mèo bèn hàng xóm tha mất, con sợ hãi quá, không thiết sống nữa, con bèn lấy chai rượu độc trên bàn nốc một hơi để tự-tận».

Ông chủ (mặt nhợt nhạt, mồm hã hốc)...
Lý Toét — Xin thánh thần phù hộ cho vợ chồng con cháu nhà con, được phát tài, buôn may bán đắt, sống lâu giàu bần... còn trong đàn trong làng thì mặc kệ bu chúng nó.

AI BỊ TÊ-THÁP

Nhức buốt gân xương, tê bì ngoài da, thân tay buồn mỗi hình như kiến cắn, nên dùng thuốc thấp hiệu XONG-THÀNH là không khỏi, xa gần nhiều người tin dùng mà ai ai cũng đều khỏi bệnh cả. Thuốc bóp ngoài mỗi chai 0\$30. Thuốc uống trong mỗi hộp 2\$00. Giang-mai mỗi lọ 0\$80. Thuốc lau mỗi lọ 0\$60. Thuốc uống êm hóa chóng khỏi bệnh. Khi đã khỏi bệnh tình nên dùng 1, 2 hộp Dưỡng-khí bổ-thần hoàn là dứt hẳn nọc độc. Mỗi hộp 2\$00.

XONG-THÀNH

227, Route de Hué — Hanoi

THUỐC LẬU THANH-HÀ

Là một môn thuốc chế theo phép khoa-học, uống vào không một nhọc không đi đại rất, không hại đường sinh-dục; chỉ trong 4 giờ đồng-hồ thấy kiến hiệu ngay. Mỗi mắc (état aigu) dùng số 3. — Kinh-niên (état chronique, goulte matinale, filaments) dùng số 7. Cột Giang-Mai (syphilis), Hạ cam chancre mou) bệnh nào thuốc ấy chỉ một tuần lễ là khỏi dứt nọc. Thuốc Lậu và Giang-Mai THANH-HÀ đều giá 0\$80 một ống. Nhận chữa khoán không khởi không lấy tiền.

Hỏi tại THANH-HÀ ĐƯỢC PHÒNG

55, Route de Hué, Hanoi

— Nhưng xuống ga nào mới được chứ?

— ... Ông rõ khéo lời thôi, nếu biết ga còn nổi truyện!

Cả T. D. - Sang Phủ-lý

Câu chào lạ.

Một thầy kỳ lực dạy một người tây nói tiếng annam, người tây đã hơi bập bẹ.

Một hôm người thư kỳ mời về nhà ăn cơm, về đến cửa, bà dầm «A-la-mít» ra chào. Người tây chẳng hiểu, người thư kỳ nhắc lại từng tiếng một «nhà... lồi... nó... chào... ông... đấy». Ông tây dương mắt nhìn cái nhà hai tầng, tưởng rằng cái lối lịch thiệp của người an-nam, bèn chấp tay cung kính chào lại: «Không giám, tôi chào «cái nhà» của ông».

Cả N. D. - Tri Hanoi

Bà không cho cháu đi học à?

— Khốn nạn, một văn không đọc được, một chữ không biết thì học gì? Có ăn.

Cả Giáo Hanoi

Lý Toét mặc cả.

Lý Toét lự khuy vào áo «ba-dờ-suy» vào một hiệu thợ may tây, hỏi:

— Ông làm ơn chữa cho tôi cái áo này vì nó «cũ» và nó lụng thụng lắm.

Phó may — Thưa cụ, bây giờ phải lộn đằng trong ra đằng ngoài, công may gần bằng mới, xin cụ cho năm đồng.

Lý Toét — Ấy chết, ông tính rẻ chứ đề sang năm tôi còn mang «nó» đến đây «lộn lại một lần nữa» chứ.

Thi L. T. 16

Lý Toét — Xin thánh thần phù hộ cho vợ chồng con cháu nhà con, được phát tài, buôn may bán đắt, sống lâu giàu bần... còn trong đàn trong làng thì mặc kệ bu chúng nó.

THI LÝ TOÉT

Cả T. V. - Văn Đáp-cầu

Phóng đại.

Chủ hàng — Cụ muốn phong đai bằng than, xin cụ ba đồng.

Lý Toét — Thế tôi mang than nhà đến thì ông lấy bao nhiêu?

Nhà hàng?!

Cả cô N. V. - Kim-chi

Lý Toét mua pháo.

Lý Toét — Ông bán cho tôi bánh pháo rồi kẻo.

Nhà hàng — Thưa cụ, hàng này kêu nhất, xin cụ cho ba đồng.

Lý Toét — Được, nếu tôi mang về đốt mà nó không kêu thì tôi mang lại trả nhẽ?

Nhà hàng?... 2...

Thề-lệ cuộc thi vui cười và thi tranh khôi-hải.

Mỗi bài không được quá 30 phút.

Tranh vẽ chiều ngang 12 phần tây, chiều cao độ 10 phần.

Mỗi kỳ sẽ đăng lên những bài và tranh mà ban-bảo xét là hay nhất.

Giải thưởng (về 5 số 72, 73, 74, 75, 76 a) về cuộc thi vui cười).

Giải nhất: các thứ sách đáng giá 3\$00

Giải nhì: các thứ sách đáng giá 2\$00

b) về cuộc thi tranh

Giải nhất: các thứ sách đáng giá 3\$00

Ban-bảo sẽ gửi cho những người được thưởng một cái phiếu lấy sách và cái bằng khen của thế sách tây, nam của một bên sách. Khi các ban sẽ chọn trong đó, muốn quyền nào thì gửi phiếu lại hiệu sách đó lấy sách. Các ban muốn lấy giấy bút hay đồ đạc trong hiệu đó cũng được, miễn sao cho đủ số tiền thi thố. Tiền gửi về phía các ban chủ. Hoặc các ban muốn để lại báo biểu k-ông lấy sách cũng được.

THI VUI... CƯỜI...

Giải nhất. — Về bài từ-dẫn đăng trong số 74 của ông Vũ-Lúc-phổ Chảy hiền-an.

Giải nhì. — Về bài Lăn-thần đăng trong số 74.

(Xin ông gửi bài này làm ơn cho biết tên và chỗ ở để gửi phiếu thưởng lại).

THI TRANH KHÔI-HẢI

Giải nhất. — Về bức tranh «Đông đực, tôi đánh lừa đây», đăng trong số 74 của ông T. D. Khuê.

(Xin ông Khuê cho biết chỗ ở).

THI LÝ TOÉT

Về mấy bức tranh: «một sự lạ», Lý Toét; «đom mỳ nói»; và «nhà ý» đăng trong số 74, 75 và 76 của ông H. Q. Đình 8 Glamor, an Cao-bằng.

CUỘC THI «LÝ-TOÉT»

Ban-bảo sẽ chọn đăng lên bao những truyện vui cười và những tranh khôi-hải của các ban dự-thi mà vai c-đồng là Lý-Toét (Đặc-tính của Lý-Toét của ban đã biết rồi).

Cứ 10 bài và tranh đăng sẽ có một giải thưởng 4\$00 và 5 bài sẽ có một giải thưởng 2\$00. Một năm sẽ chọn ra 10 bài hay và tranh được thưởng một lần hay một tranh ý nghĩa hay nhất sẽ có một giải thưởng 1\$00.

Dự thi xin cho ra phòng báo chí ngoài để «dự cuộc thi Lý Toét»

Bài và tranh nào hay mà không có tính cách Lý Toét thì cho sang bên vui cười.

P. H

Khí hư — Bàn bả con gái ra khi hư

hay đau bụng (đau da con) chậm đường từ tức, dùng thuốc số 14 giá 0\$30 một hoàn và số 16 giá 1\$50 một hộp sẽ khỏi.

Tuyệt nọc — bệnh tình chưa dứt

đau ởng đái, nước tiểu lúc trong lúc đục như tiêm-la thì: máy da dặt thịt, nhức gân như cốt, mình mẩy phát sang, đống thứ số 17 giá 1\$50 một hộp sẽ hết. Thuốc này

vừa sát trùng, tiêu độc vừa kiên tĩnh, bổ thận tráng dương.

<https://tieulun.hopto.org>

ĐƯỢC-THỌ-ĐƯƠNG

241 Route de Hué, 241 — Hanoi

TRUYỆN NGÂN

Tôi là quanh hồ Hoàn - kiểm được mấy vòng rồi không nhớ. Tôi chỉ nhớ rằng cái vấn đề tôi giải quyết vẫn chưa xong: Vấn đề tiền.

Vì đã hai hôm đồng, tôi không một xu trong túi. Tôi cũng muốn buồn, muốn sầu và ngẫm với thi-sĩ Thế-Lữ câu:

«Tôi rỗng không mà lòng cũng rỗng không».

Nhưng mà nước hồ xanh phản chiếu ánh mây thu khiến lòng tôi sung sướng.

Rồi tôi tự ví tôi như một nhân vật trong truyện của Henri Murger. Nhà tôi từ ấy cũng như tôi vui vẻ mà đi tìm tiền, tưởng chừng như tiền nó thân đến đón mình vậy.

Bỗng có ai vỗ vai. Tôi quay lại. Anh Tỹ, một người bạn thân mà đã ba năm nay tôi không gặp, giờ tay bắt tay tôi, rồi tươi cười hỏi:

— Thế nào đó này có khá không?

— Cũng khá.

— Ủ, trông người có vẻ phấn khởi lắm. Tôi cũng khá lắm, anh à, nghĩa là gặp kinh tế này mà hầy còn đủ ăn đủ tiêu, nhờ trời hầy còn sống được. À, anh đã ăn cơm chưa?

— Đã, anh à.

Mới gần mười giờ đã cơm nước gì sớm thế? Lại cao lâu ăn với tôi cho vui đi.

— Cảm ơn anh. Nhưng quả thực tôi vừa ăn xong.

Thật ra, chẳng một bữa sáng hôm ấy, mà cả bữa chiều hôm trước tôi cũng đều có dặn cần thận thẳng nhờ rằng tôi không ăn cơm nhà, vì có người mời tôi đi dự tiệc. Và tôi cũng không quên giốc cả tài sản còn lại trong túi đưa cho nó: một món tiền một hào. Song tôi vẫn chưa thấy dói. Chẳng biết có phải cái dạ dày tôi nó dói tôi, hay là tôi không chịu thú thực với tôi.

Trước khi chia tay, chúng tôi vui vẻ cùng nhau ôn lại quãng đời xưa, quãng đời đầy đủ, phong lưu. Bỗng chẳng biết có phải bạn tôi đọc được sự lo lắng non hiện ra ở cặp mắt tôi chẳng mà anh vụt nhớ rằng còn thiếu tôi mười đồng bạc. Tôi thì tôi quên hẳn và ngần ngại không dám nhận tiền bạn trả. Nhưng nề lời bạn năn-ni có vẻ thành thực, tôi đành bàn chia số nợ ấy ra làm hai phần bằng nhau, mỗi người tiêu một nửa.

Thế là tôi lại giàu. Tôi toan quay về đưa tiền cho thẳng nhờ đi chợ, thì chợt nhớ tới lời tôi dặn nó buổi sáng. Tôi liền rào bước đến một hiệu cao-lâu nhỏ ở phố hàng Buồm ăn bữa cơm soạn.

Qua phố hàng Đào, Tôi dừng ở cửa một hiệu bán các đồ trang sức. Đưa mắt ngắm mấy cái «cà vạt» tôi lại cúi xuống ngắm nhìn cái «cà vạt» của tôi rách sờ-sọc như tờ mù.

Quả quyết tôi vào mua một cái. Nhưng giá đắt quá tôi nhất cũng phải đồng bạc một cái. Tôi chép miệng tự an ủi: «Chà, đeo cà-vạt rách luôn một tháng nay còn được. Héo nó đến ngày lĩnh lương thì đã chết ai. Và sung-sướng nào có phải ở cái cà vạt đẹp!»

Tôi đương ngẫm nghĩ thì một cô bán hàng ở trong nhà đi ra. Tôi

còn chỗ mắt nhìn thì cô đã lại gần đưa tập phiếu mời tôi mua.

— Thưa ông, ông mua dùm cho dăm phiếu. Đây là phiếu giúp dân bị bão ở miền nam Trung kỳ.

Tôi còn ngẩn ngơ, mím cười, thì cô hàng đã sẽ phăng một phiếu đưa cho tôi mà nói tiếp:

— Thưa ông, ông mua một phiếu vậy.

Tôi buột mồm đáp.

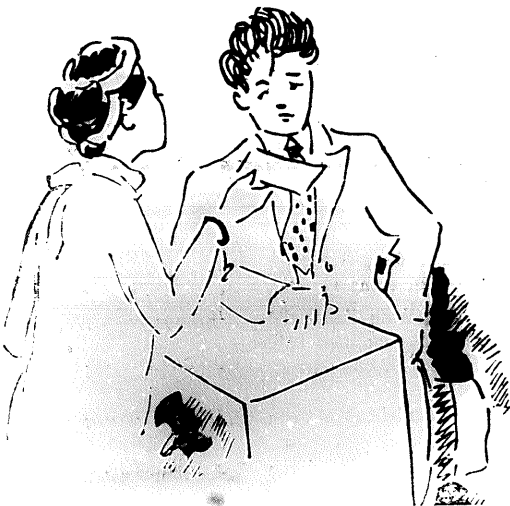
— Xin vâng.

Tôi mở ví trả tiền rồi lững thững lên hàng Buồm.

Tôi vừa ăn, vừa mở phiếu ra xem lại. Lúc bấy giờ tôi mới rõ là nó một mặt trắng và một mặt xanh, có những hình như những cái quạt nhật-bản xòe ra. Rồi tôi nhìn đến chữ ký của ông Hội trưởng Hội đồng ủy viên. Tôi cố đoán mãi mà không biết là chữ gì. Tôi bỗng bật buồn cười, vì có số cái phiếu, là quan hệ nhất thì tôi chưa hề lưu ý đến. Mà nào có phải nó nhỏ cho cam. Hàng chữ 08430 rất là rõ ràng chứng chắc đứng sừng sững ở dưới chữ Billet.

thường lắm. Hiện nay ta nghèo mà ta có thấy ta khổ đau, tuy thỉnh thoảng cũng phải một vài bữa nhịn cơm. Song ngay trước ta giàu có, khi trong tay có bạc vạn, mà ta cũng chẳng thấy sung sướng hơn bấy giờ. Cũng lo, cũng sợ, cũng có khi phải một vài bữa nhịn cơm. Mà nhịn cơm vì bữa trước ăn uống thái quá còn khổ, còn nhức gập mấy ngày nay nhịn cơm vì một lẽ chính đáng: hết tiền. Vậy trúng số chỉ cốt để thoát cảnh nghèo và đi tới cảnh giàu thì ta nên đốt ngay cái phiếu này đi thôi.

Tôi nghĩ thế là vì tôi vừa đánh riêm hút thuốc là. Nhưng may mà tôi chỉ nghĩ thế chứ không đốt thực. «Hay ta dùng để làm việc nghĩa, chẳng hạn dựng một nhà thương, một nhà hộ sinh, một trường học. Song một vạn bạc của ta ít ỏi quá, việc đó ta nên nhường cho những ông hân, ông bà giàu có hàng chục, hàng trăm vạn. Và ta nhường cho họ như thế cũng là một việc đại nghĩa: giúp cho họ có dịp mà mua cái hàm hồng-lô hồng liếc hay biễn tu, tu soạn chi đó». Thực khó nghĩ

Từ lúc tôi nhận thấy nó rồi thì cái số 08430 ấy như thu hết cả lấy tinh thần của tôi, đến nỗi tôi quên bằng đĩa thịt bò sào cái lần khói thơm nghi ngút đặt ở ngay dưới mũi tôi.

Tôi ngẫm nghĩa thấy nó đẹp. Tôi ví hai con số 0 đặt hai bên đối nhau như đôi lọ lộc linh bày trên tủ chè nhà cô Thi. Còn ba con số 843 sao mà tôi nhận thấy có nhiều vẻ mỹ thuật thế. Còn có thể nào viết mềm mại hơn được nữa! Một con số đẹp như vậy, cần đời như vậy thì thế nào mà không trúng số một vạn. Mà nếu chẳng trúng số một vạn thì cũng trúng số dưới. Trời ơi! Tất cả những 98 phiếu thì làm gì tôi không trúng một số. Không, nhất định thế nào tôi cũng trúng số một vạn. Vì phải trúng số một vạn mới đủ tiền cho tôi dùng được.

Nhưng số một vạn bạc ấy tôi dùng để làm gì? Tôi tự hỏi rồi cố tìm đủ các câu trả lời. Sự thứ nhất tôi tưởng tôi là cái cảnh nghèo của tôi. Vậy câu trả lời thứ nhất hiện ra trong tâm trí tôi là món tiền to ấy tôi dùng để khỏi nghèo. Tôi mím môi, nghĩ thầm: «Thế thì tầm

quá, chẳng tìm được cách tiêu tiền thì không biết dùng một vạn bạc để làm cái gì.

«Phải rồi, thế này là ổn-thỏa hơn cả: ta gửi số tiền ấy ở nhà băng lấy lãi đồng niên làm một giải thưởng văn-chương». Tư-tưởng ấy khiến tôi mừng quinh, vì cái tài tương-tượng của tôi về ra một cảnh nào nhiệt: hàng trăm, hàng nghìn văn-sĩ đến đệ văn dự thi. Song sự mừng để có mà cũng dễ mất: Tôi thốt nghĩ đến sự lập hội-dồng diêm duyệt mà tôi lo sợ. Đặt giải thưởng đã đành, nhưng còn phải tìm người chấm thì nữa chứ. Cái cảnh bình cầu đối ở lò rượu kia lại càng khiến tôi chán nản. Thôi thì chẳng thưởng thiếc gì nữa là hơn hết. Không rồi lại gây oán, gây thù. Ai còn lạ các nhà văn-sĩ nước ta: Ông nào cũng cho văn mình là tuyệt-tác. Mà trong một tuyệt-tác ấy thì có tài thành cũng chẳng xét được quyền nào là tuyệt-tác nhất, quyền nào là tuyệt-tác nhì.

Rõ buồn! số vạn bạc tôi sắp uống đã chẳng sao giúp tôi được sung-sướng, mà lại làm cho đĩa thịt bò của tôi mất ngon nữa. Khi tôi

nhớ tới nó thì, than ôi! nó đã người ngơ người ngất.

Rồi từ đó, tôi cứ loay-hoay với cái ý-nghĩ tiền môn tiền trúng số có được đích-dang. Có khi đương ngồi viết văn, cái ý nghĩ ấy cũng đến chiếm hết tư-tưởng của tôi, khiến tôi quên bằng cả bài văn tôi đang viết, mà ngồi bắt mớ-mòng của tôi cứ ngoảnh đi ngoảnh lại hàng trăm hàng nghìn con số 08430.

Nào có thể thôi đâu. Chẳng những lúc tôi thức, mà lúc tôi ngủ cũng vậy, con số ấy cũng với môn tiền một vạn, chúng nó có chịu buông tha tôi ra đâu. Tôi chỉ thấy hết chiêm bao nọ đến chiêm bao kia.

Lần thứ tôi mộng thấy tôi dùng tiền trúng số dự một cuộc Pháp du. Lần thì tôi mộng thấy tôi mua một cặp ấp nhỏ, chủ nhà rủ anh em đồng chí xuống chơi bàn việc soạn sách viết văn, lập nên một thư xã.

Thật tôi cũng đến khổ với cái số tiền một vạn của tôi.

Nhưng tới ngày xổ-số. Cũng may mà có ngày xổ-số không thì tôi đến gãy môn mãi đi vì môn tiền một vạn kia.

Hôm ấy tôi cũng đi quanh hồ Hoàn-kiểm, mà túi binh như cũng thênh-thênh nhẹ-nhàng như lần trước. Chỉ khác có một điều là lần này nhắm vào mùa hạ. Nhưng cái đó có hề gì. Đối với con mắt dễ-dãi của tôi thì mùa nào mà chẳng có cái đẹp thiên-nhiên, đáng yêu, đáng quý.

Một người bạn gặp tôi bảo:

— Sáng ngày xổ-số giúp nạn dân Trung-kỳ rồi, anh à.

Tôi lãnh-dạm trả lời:

— Thế à.

Tôi toan bắt tay từ giã bạn, thì bạn lại nói luôn:

— Một phiếu trong tập phiếu ở phố hàng Đào trúng một vạn.

Cái tên phố hàng Đào nhắc tôi nhớ tới cô bán cà-vạt.

Tôi sững sờ hỏi:

— Thế à? Anh có nhớ số mấy không?

— Số 08420.

— Ồ!

Tôi suýt ngã ngửa người. Bạn tôi hỏi:

— Sao vậy?

Tôi diu cả lưỡi lại:

— Có lẽ... tôi trúng... số một vạn. Bạn tôi cũng mừng quinh:

— Ồ! sướng nhỉ. Đầu phiếu của anh đâu?

Tôi vội mở ví lấy phiếu đưa cho bạn xem thì trời ơi! chỉ sai có một nét: số trúng là 08420 mà số phiếu của tôi là 08430. Tôi cười gượng, bảo bạn:

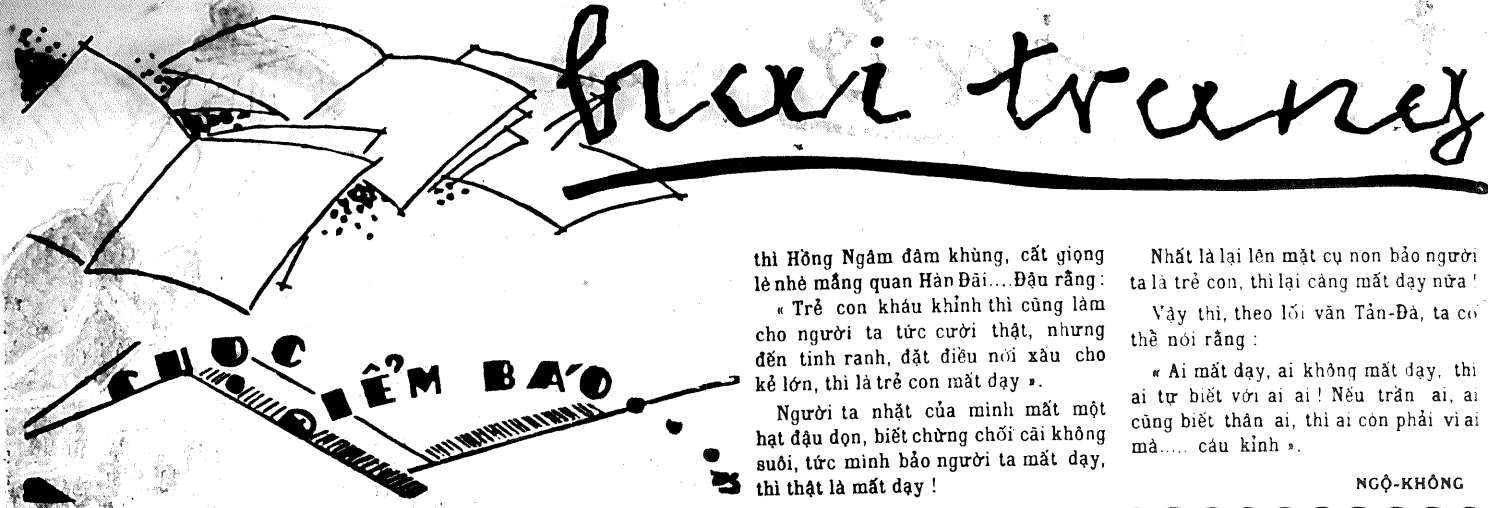
— Thôi, thế cũng xong.

Bạn tôi không hiểu cái khổ tâm của tôi khi thì rồi cách tiêu số tiền một vạn, nên cho là tôi nói phách, và làm bộ khinh tiền tài.

Sau khi cùng bạn chia tay, tôi lại thung-thăng bách-bộ, bụng nghĩ thầm:

«Thôi, bây giờ chỉ còn hy-vọng gặp một ông bạn ngơ người đồng bạc, lần này thì phải biết! Ta sẽ mua hai phiếu: Số tiền một vạn còn chệch đi đâu cho được».

KHÁI-HƯNG

Nữ nhi thường tình.

Hai bà ở sát nhà nhau, một bà mất con gà, chỗ mổ sang nhà bà kia mà tung bài kinh nguyên rủa. Bà kia cự lại:

— Ô hay! tôi có ăn cắp gà của bà đâu?

— Xin lỗi bà, tôi không có ý nguyên rủa gì bà, tôi chỉ nguyên rủa đứa ăn cắp gà.

— Nhưng sao bà lại cứ nhìn sang nhà tôi, bà cứ chỗ mổ sang nhà tôi bà nói?

— Thưa bà, bà tha thứ cho, tôi chỉ nói giữa giờ, ai có tật thì người ấy giặt mình.

Tưởng đó chỉ là một thói thường của phụ-nữ, ai ngờ ông Từ-Ngọc, bình bút báo Phụ-Nữ cũng không thoát khỏi cái thói thường ấy. Hay Từ-Ngọc, là một tên hiệu của một cô thiếu-nữ?

Phê bình bài diễn-văn của ông Lê-Dư, Từ-Ngọc chẳng chịu thiếu một lời chỉ trích cay nghiệt, chẳng chịu thiếu một lời công kích như búa bổ vào đầu diễn-giả. Thế mà Từ-Ngọc lại bắt đầu bài phê bình của mình bằng một câu nói khéo, một câu khuôn sáo:

« Nói thế là để tỏ rằng bài này, không có ý gì chỉ trích và làm nản chí một người có văn nghiệp, giá trị như tiền sinh ».

Không chỉ trích thì làm cái gì thế? Rõ cũng khéo lối thôi.

Rồi trót bài phê bình, Từ-Ngọc lại vượt đuôi một câu vô nghĩa nữa:

« Mấy lời thành-thực vì sốt-sắng với nền quốc-văn mà bộc-bạch cùng tiên-sinh, nếu có điều gì sơ-suất, cũng xin tiên-sinh lượng tình cho kẻ văn-sinh ».

Trời ơi! sáo đâu có sáo! Nếu tôi là ông Lê-Dư thì tôi sẽ đáp lại Từ-Ngọc: « Tôi chẳng khiến ông bộc-bạch cùng tôi... điều gì hết. Còn như nếu ông là một kẻ văn-sinh nhút-nhát và muốn tôi lượng tình cho ông, thì tôi xin từ nay ông đừng thành-thực sốt-sắng quá như thế nữa ».

NHỊ-LINH

Hồng Ngâm say rồi!

P.N.T.B. số 14, ra ngày 17-12-1933, có bài của Hồng Ngâm (« Nhất dao Cạo » cao bậy) tỏ ý bất bình vì đã bị quan Hàn Đãi... Đâu họ Nhất nhất của mình

một hạt đậu dọn (hoài của!) Nguyên hạt đậu dọn ấy là:

Lý luận Phan-Khoi. — P.N.T.B., bài của Hồng Ngâm có câu:

« Cái thuyết nghệ thuật vì nghệ thuật đã không được rồi... rồi lại có câu cắt nghĩa: cái thuyết ấy đã bị đánh đổ rồi... »

« Visao thuyết đó không được? Vì đã bị đánh đổ rồi. Vì sao nó bị đánh đổ? Vì nó đã không được rồi. Tuy là lý luận của Hồng Ngâm, song ta có thể gọi nó là lý luận « Phan Khoi ».

(P.H. số 76)

Hồng Ngâm cả giận chửi lấy chửi để rằng:

« Nguyên văn của Hồng Ngâm chẳng có lời nào như lời Phong-Hóa dẫn đó hết ».

Đã dạn lại không ngoan, đã chối thì thôi, lại còn thò đuôi ra:

Nguyên văn của Hồng Ngâm thế này: « ... Nhưng xét cho cùng thì phải ấy đã không được rồi, vì cái thuyết « nghệ thuật vì nghệ thuật » đã không được rồi ».

Trong hai câu của Hồng Ngâm (in chữ ngã) mà P.H. dẫn trong bài trên kia, thì đây đã thấy Hồng Ngâm thò ra một câu rồi. Thế mà dám chối phăng là: « chẳng có lời nào như P. H. dẫn đó hết ».

Thế rồi Hồng Ngâm lại thò nốt câu văn thứ hai:

« Kể đó cắt nghĩa một đoạn tại sao cái thuyết ấy bị đánh đổ (đó ai biết Hồng Ngâm cắt nghĩa thế nào!) rồi tiếp rằng:

Cái thuyết đó đã bị đánh đổ rồi, thì ta phải quay lại trên kia, v.v... »

Có hai câu văn của mình bị P. H. trích ra, nay đã thú thật cả ra rồi, lại còn chối rằng: « chẳng có lời nào như P. H. dẫn đó hết ».

Đọc xong lời chối cãi của Hồng Ngâm, tất ai cũng phải ngậm ngùi mà than rằng:

« Một là Hồng Ngâm say rồi!

« Hai là Hồng Ngâm lập luận theo lối Phan-Khoi!

« Thì cũng thế thôi! »

Ai mất dạy?

Sau khi gán cổ chối cãi một cách luân quần, như trên kia ta đã biết,

thì Hồng Ngâm dám khùng, cất giọng lênh mông quan Hàn Đãi... Đâu rằng:

« Trẻ con kháu khỉnh thì cũng làm cho người ta tức cười thật, nhưng đến tình ranh, đặt điều nói xấu cho kẻ lớn, thì là trẻ con mất dạy ».

Người ta nhất của mình mất một hạt đậu dọn, biết chừng chối cãi không xuôi, tức mình bảo người ta mất dạy, thì thật là mất dạy!

Nhất là lại lên mặt cụ non bảo người ta là trẻ con, thì lại càng mất dạy nữa!

Vậy thì, theo lối văn Tân-Đã, ta có thể nói rằng:

« Ai mất dạy, ai không mất dạy, thì ai tự biết với ai ai! Nếu trần ai, ai cũng biết thân ai, thì ai còn phải vì ai mà... câu kinh ».

NGỘ-KHÔNG

MẠT CU'A.....

Rủ Tú Mỡ đi hát.

Thấy bác Tú giỏi làm văn hài hước, Tân-Sắc tôi muốn được theo chân, Đã mấy lần toan mượn tiếng nhà văn, Đến chơi Bác để cầu thân kết bạn, Nhưng lại ngại Bác cười là lỗ mưng, Nên vẫn còn lảng-ngang chưa rời chân,

Nghe đòi phen lòng luống những ban khoan,

Biết ai bạn làng văn nhờ giới thiệu, Bỗng chợt nghĩ kể này rất riệu.

Nhưng xin Bác đừng thoái kiêu tôi buồn:

Hôm nào tôi tổ chức một chiều xuống, Ta cùng xuống Khám-thiên hội diện.

Mượn câu hát, tiếng châu làm lễ đầu tương kiến,

Có phải chẳng thuận tiện vô cùng?

Nhưng chỉ e tai vách mạch rừng, Bác gái biết lại dùng dùng nỗi giận.

Vậy Bác liệu thu xếp cho chon chu cần thận,

Kẻo lại vì tôi mà mất thuận vợ chồng.

Bác dẫu lòng Tiên kỳ thủ cho xong Minh xin phép, ai nỡ lòng gìn giữ.

Bác được phép rồi, viết cho tôi mấy chữ,

Hẹn ngày, giờ ta thẳng cứ Khám-thiên.

Hát xong, nhường Bác chỉ tiên.

Tân-Sắc

MU'Ó'P ĐĂNG

Trả lời bác Tân-Sắc.

Tôi với bác tuy chưa quen biết, Nhưng bác đã qua yêu, muốn kết bạn thì-van,

Tôi xin cảm ơn, hân hạnh vô ngần. Tình trước lạ sau thân, chi có ngại.

Bác muốn gặp tôi, cực kỳ dễ dãi. Hôm nào mời bác lại phố Cúc-Nỏ.

Nhà số đầu, đối diện sở ông Cò, Cứ buổi tối, bày, tam giác, tôi có mặt.

Nhưng sao bác khéo nhiều-khẽ, quái quác,

Lại rủ tôi đi tắm-các xóm Khám-thiên. Chỗ anh em, dĩ thực (1) vì tiền.

Tôi xin thưa: tôi rất kiêng nơi tiêu sặc. Và dạn đã chẳng hiểu cung nệm,

Trống lại không sánh nhạn lạc, làm sung.

Chúng chị em gán bó môi tình... tiền. Nghĩ đến đã phát phì, ngao ngàn da.

Song bác đã cố mời, tình riêng tao nha,

Tôi cũng xin vâng, dạm nỡ chối từ... Bác đừng lo nỗi mơ châu hàm hừ.

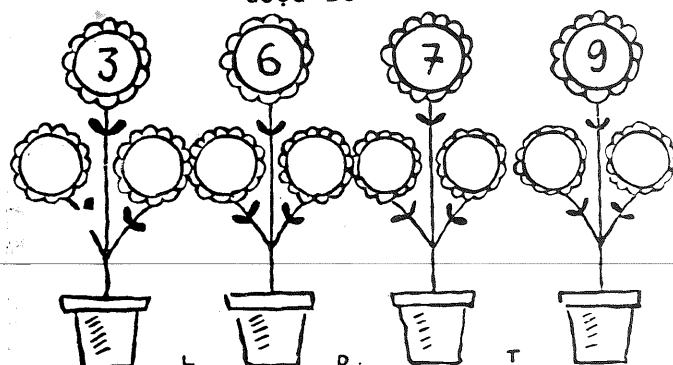
Tôi thu xếp sẽ chon chu, ổn thỏa. Vậy đến ba mươi hai tháng chạp

Sẽ cùng nhau... hi hủ chưa chan.... Vui lòng đề bác... che tan.

TÚ-MỠ

(1) Thực đây cơ nghĩa là thực thà.

CUỘC ĐÓ GIẢI TRÍ

Xếp những con số ở dưới lên các bông hoa nhỏ để khi cộng những con số trong một chậu cây lại thì thành được số 20.

NAY MẠI Ở VINH CÓ CUỘC ĐIỂM KỊCH

ĐỂ GIÚP NẠN DÂN VÙNG QUINHƠN

Sẽ diễn tích

« MỘT XUYA »

của Vũ-ngọc-Quy

và kịch vui

« AUSECOURFEM »

của Tú-Mỡ

KIEU NHÀ LỐI TỐI TÂN

Vẽ kiểu nhà theo luật vệ-sinh thành-phố Hanoi trong 10 năm nay. — Bản số 41 đã được 228 cái kiểu nhà đã làm tại Hanoi và các tỉnh lân cận trước khi có luật dự định làm nhà, xin kính mời các ngài lại. Bản số 42 có 228 cái kiểu đã vẽ kỹ thì các ngài sẽ được chọn vẽ và làm nhà theo một kiểu nào đó. Tính giá rất rẻ để tỏ các ngài có lòng tin yêu pháp luật và thành-phố Hanoi.

NHUẬN-ỐC

TOUT POUR ARCHITECTURE

168, Rue Lê-Lợi — HANOI

« Nhà trường THS-Dục »

URGENT

Nouvelle et importante entreprise recherche pour apprendre le commerce quelques jeunes filles annamites de 15 à 20 ans. Gains immédiats. Grandes possibilités d'avenir si intelligentes, actives et travailleuses. Se présenter muni de pièces d'identité de 10 à midi ou de 17 à 19 heures: La Violette.

12, Rue Dupleix de Rhins, Hanoi

<https://hoiun.hopto.org>

Truyện cười

Truyện vui

LÝ LUẬN LÝ - TOÉT

Câu truyện tôi sắp kể đây có lẽ không vui thì phải, vì hình như nó là một câu truyện thực. Mà truyện thực thì ít khi được vui.

Nếu độc-giả cũng đồng ý với tôi, nghĩa là cũng cho câu truyện của tôi không vui, thì tôi xin bản thể này: Cõi nó như một truyện ngắn, còn bài truyện ngắn cũng đang trong số báo này thì lấy làm truyện vui. Đây các ngài coi, lúc tôi định viết truyện buồn thì nó vui, mà lúc tôi định viết truyện vui thì nó lại buồn. Cái đó có lẽ chỉ là một sự vụng về của tôi.

Tôi đã có ý tưởng bắt hai câu truyện của tôi « lưỡng tương hoàn cái ». Song bài truyện ngắn của tôi... dài quá, đặt vào chỗ truyện vui thì thừa đầu, thừa đuôi, mà cắt đầu đuôi đi thì nó còn ra truyện sao được. Đã là câu truyện, dù ngắn, dù dài dù buồn, dù vui, cũng phải kể cho có đầu có đuôi chứ! Con câu truyện vui dài này mà đem đặt vào chỗ truyện ngắn thì lại ngắn quá.

Thời thì các ngài bằng lòng vậy mà làm cho nó là truyện vui. Và tôi vẫn định tâm kể cho nó vui, thì lòng thành thực của tôi cũng đủ chứa được cái giọng buồn của nó.

Nhưng đầu sao, đoạn tựa đã dài quá rồi. Xin kể tôi truyện thôi.

Đời xưa — tuy là đời xưa, nhưng cũng chỉ độ vài năm nay thôi. Đời xưa có một ông Lý Toét. Ông lý có đủ các tính tốt, nhưng tính tốt nhất trong các tính tốt của ông là tính thật thà, dễ tin. Ông lý dễ tin đến nỗi nhiều khi trở nên ngờ vực. Thực vậy, hai cái trái ngược thường vẫn sinh-sản lẫn nhau. Ta vui qua thì ta hóa buồn ngay. Mà ta tin quá thì ta hóa ngờ lắp tức. Tôi nói vậy, không phải vì tôi có kinh nghiệm gì đâu, tôi chỉ bắt chước mấy nhà văn-sĩ, động một tí một tí là phải viện sách. Mà câu « hai cái trái ngược sinh sản lẫn nhau » là câu của Platon, và của Lão-tử.

Nhưng thôi, xin hãy xếp những sự thông thái lại mà kể đến truyện ông Lý Toét.

Một buổi sáng ông Lý Toét vừa thức giấc, thì cậu Ba, con ông hàn bên láng giềng, tay cầm tờ báo, tất ta tất tưởi chạy sang gọi:

— Ông lý Toét ơi! nhà ông cháy.

Ông lý Toét vội chạy ra sân nhìn lên các nóc nhà rồi trả lời:

— Cháy ở chỗ nào thế cậu?

— Tôi cũng không biết. Tôi chỉ biết nhà ông cháy mà thôi.

Lý Toét vốn có lý-luận (lý-luận lý Toét), đáp lại:

— Cháy thì phải có lửa, hay ít ra cũng phải có khói. Nhà tôi không có

lửa, không có khói thì cháy thế nào được?

Cậu Ba cười mắt:

— Ông gàn lắm, nhà ông cháy mà ông còn cãi là nhà ông không cháy. Đây này, ông đọc mà coi. Tờ báo này tường thuật rất rành mạch sự cháy nhà ông. Phóng viên báo ấy lại phỏng đoán có người thủ ông mà ném lửa vào nhà.

Sau khi đưa mắt nhìn khắp các nơi một lần nữa, lý Toét trả lời:

— Không cậu ạ, quả thực nhà tôi không cháy.

Cậu Ba gắt:

— Vậy tên ông có phải là lý Toét không?

— Phải.

— Thế ông có phải ở xóm Thượng, làng Trung?

— Phải.

— Huyện Đông, tỉnh Bắc?

— Chính thế.

— Vậy thì dịch nhà ông cháy rồi. Hay ông định khoe thông thái hơn các nhà báo chẳng?

Sự ngờ vực bắt đầu mờ dần tới lòng dễ tin của ông lý Toét. Ông lo lắng, sợ hãi, mất ăn, mất ngủ để phòng hỏa. Vì, biết đâu! họ đã báo tin nhà mình cháy thì biết đâu lại không là một tin dịch sách.

Hôm sau, khi cậu Ba, con ông hàn lại mang sang nhà ông lý hai tờ báo khác cùng đăng tin nhà ông cháy, thì ông sửng-sốt, luống cuống kêu la:

— Ôi làng nước ơi! cháy! cháy!!

Sức tự tin của ông lý chỉ có thể chống nổi với một tờ báo mà không đủ kháng cự với ba tờ cùng đăng một tin.

Hàng xóm, láng giềng, chạy vội lại. Và khi biết là một sự không có thực, thì kẻ mắng nhiếc, người chê cười chẳng thiếu một câu.

Song, từ đó, ông lý sinh ra quá cẩn thận: hề sấm-sấm tôi là đèn dóm tắt hết.

Ông cẩn thận đến nỗi ba hôm sau, lúc cậu Ba con ông hàn đem tin cải chính của ba tờ báo sang báo cho ông biết, thì ngọn lửa dương ngùn-ngụt bốc trên nóc nhà ông.

KHAI-HƯNG

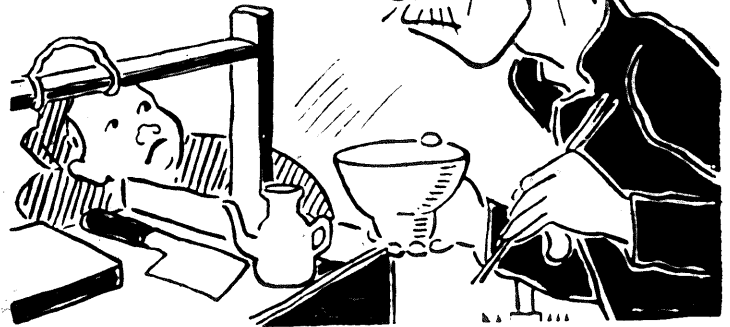
Bản hiệu có bán nem, chả
Saigon, nem nướng Huế, có
làm cả cơm ta, làm ăn sạch-sẽ
xin quý-khách chiếu-cổ cho
bản hiệu rất hoan-nghehnh.
Ngài nào dùng cơm ta
xin cho biết trước.

Chủ nhật nào cũng có chả cá

NGỌC-HỒ

số 6, bờ hồ Hoàn-Kiến
(Số 6, Avenue Beauchamp)
Kính-cáo

ngacmai

— Thế nào? thêm nước mãi thế à?
Lý Toét — Bác đầu lòng vậy... tôi đang khát

THƠ MỚI

TIẾNG HÁT BÊN SÔNG

Những đêm thu trăng yếu sao mờ.
Cảnh mệnh-mông sương phủ như say
Trên dòng sông âm-thầm, tôi thường
Một chiếc thuyền nan ngủ im bên bờ
Trong khoang thuyền, một ngọn đèn
Như thức mà coi miền sông nước u-
buồn
Và làm bạn với một bóng người yên
Còn ngồi chờ ai trong lúc đêm hôm
khuya vắng

Mà giữa khi bên bờ yên tĩnh như kia,
Giữa lúc mọi người trong giấc mộng
Tôi thường thấy từ con thuyền đưa lại
Một khúc bát nghe nào-nùng, nghe
tê-tái

Như ta thán, như oán khóc, như kêu
gợi mối bi sầu,
Như nhẩn cảnh khuya mà giải tâm lòng
đau.

Tiếng hát đưa ra, trong bầu không-khí
lạnh,
Khiến cho cảnh sông nước mịt-mùng
càng hiu quạnh.

Cho gió đêm thu vi-vút càng thê-lương
Mà nguồn sóng thu lạnh-lẽo mơ-màng
Giòng nước chảy nao-nao thêm chảy
xiết,

Và đám sậy bên bờ tiếng reo càng tha-
thiết

Nhưng lòng tôi mới thê-bàng-khuàng,
Đứng bên sông, tôi lắng-lặng, tần-ngần
Và tự hỏi:

— Phải chăng khúc lý-tao
của người cô phụ.
Om con thơ nhớ tới tình duyên cũ,
Nhớ tới người trên sông nước bấy nay
Đã cùng nàng chung sẻ nỗi chua cay,
Cùng chung hưởng thú yên vui dăm-ấm;
Nhưng một đêm mưa gió phủ-phàng
ghê gớm.

Vùng sóng cao mà cuốn mất chàng đi
Trong khoảng sông sâu nước cả đen sì

NGUYỄN-VĂN-KIỆN

CÙNG BẠN VIỆT - NỮ HOÀNG-HƯƠNG-BÌNH

Bạn có nhớ ba thu về trước,
Trong một buổi chiều thu man-mãi,
Ta cùng nhau thơ-thần bên sông Lũ.
Quang vai tôi, bạn to nhỏ truyện trò,
Và than-thở nỗi biệt-ly sắp tới.
Thấy bạn nói phải xa nhau, tôi vội hỏi,
Bạn ra đi, biết tới bao giờ về?
Nghe lời tôi, mặt bạn ứa-
Đứng yên lặng để hàng châu lá-chưa,
Khiến cho lòng tôi xiết bao buồn bã,
Đoán biết rằng non nước xa khơi,
Hận phân-ly chưa biết thừa nào ngại,
Tôi chưa biết đến ngày nào lại được
Sánh vai nhau mà trông mây, nước.

Cầm tay tôi, bạn không nỡ rời chân.
Rời tháng, năm theo gió cuốn mây vần,
Bạn đi mãi, không về cùng nhau nữa
Tôi buồn ngắm giải non sông cách trở,
Tĩnh lại hồi ly biệt đã bao thu,
Mà cơ sao vắng bật tin thư?
Tôi biết bạn phương nào mà gửi nhàn.
Nay đang lúc tôi mãi trong đường nhạ
Bỗng thấy tên người cũ trên báo
chương:

Bạn hiện tôi than thở nỗi buồn thương,
Nỗi buồn đó, vì đâu, tôi cũng biết.
Nhưng bạn ơi! tôi chỉ mãi tha-thiết
Mà ấu-sầu — mà kẻ lẻ với ai chi?
Đề cho lòng thêm nặng nỗi sầu bi:
U-thầm ấy, đã mấy ai thấu rõ?
Tôi khuyên bạn, khi buồn xin cứ ngó
Cho riêng tôi, người hiểu bạn bấy lâu,
Sẽ lựa phương, tôi chữa hộ lòng đau.

Có Phan-quỳnh-Lâm
Tuyền-Quang

NHÀ THÍ-NHIỆM LÊ-HUY-PHÁCH 12 SINH-TỬ

HANOI

Đã phát-minh nhiều thuốc hay để chữa bệnh Lậu và Giang-mai, ai-ai đều biết. Nay mới xuất bản quyển « Bệnh nguyên » là một quyển để dò căn các bệnh và cách dùng thuốc, cùng một mục nội riêng về bệnh Lậu, Giang-mai và Hạ-cam, để công-hiến quốc-dân. Vậy ai ở xa muốn lấy, xin đánh timbre 4410, làm tiền trước.

<https://tieu-lun-hoaplo.org>

của KHÁI-HUNG và BẢO-SƠN

Tranh của ĐÔNG-SƠN

PHẦN THỨ BA

Ánh sáng (1).

Mỗi đầu năm, mùa xuân như đưa lại cho ta một quãng thiếu thời.

Ta không có cảm tưởng rằng ta già thêm một tuổi, mà trái lại, ta chỉ nhận thấy ta trẻ thêm lên một ít, hình như sự ấm-áp êm-dềm của thời tiết đến làm mất những nếp nhăn mà mùa đông rét mướt, khô-khan đã vẽ lên mặt ta.

Ta sung-sướng. Ta muốn mọi người, mọi vật cùng sung-sướng như ta. Rồi ta đem lòng thương những kẻ có trái tim vẫn dục những ý tưởng ghét đời, ghen đời, mặt sát đời.

Vì ta cảm thấy sự sống trong trẻo, rực-rỡ, yêu đương theo ánh sáng, theo khi trời mà chảy ủa vào tâm hồn ta, mà chiếu rọi vào trí thức ta.

Ta cứ suy cái cảm-tưởng của ta gặp mùa xuân tới, ta cũng có thể đoán được cảm-giác của Minh nồng-nàn rực-rỡ đến đâu khi Minh lại trông thấy ánh sáng vào giữa buổi đầu xuân.

Lúc mới bỏ bông, vài bước mắt ra, Minh ngơ-ngác nhìn quanh mình lấy làm lạ. Chàng còn đương ngỡ ngàng thì Liên lo sợ, cất tiếng run-run, hỏi:

— Em đây! mình có trông thấy em không?

Có, mình ạ!... Ồ! sướng nhỉ!

Liên mừng rỡ, ứa nước mắt không nói nên lời, bước đến bên giường cầm lấy tay chàng.

— Anh Văn đâu?

Liên đáp:

— Anh Văn... sắp đến.

(1) Xem Phong-Hóa từ số 66.

— Minh trông mắt anh có khác trước không?

— Không khác mấy, chỉ trong hơn một tí.

Bằng Liên nhận thấy Minh dăm-dăm nhìn mình không chớp. Rồi chàng buông một tiếng thở dài. Liên hỏi:

— Minh sao vậy?

— Không.

Thực ra Minh lấy làm buồn rầu khi chàng nhận ra rằng Liên kém vẻ xinh đẹp đi nhiều. Nào chàng có tưởng đâu tới những sự khó nhọc khổ-sở của vợ trong khi chàng mắc bệnh lòa? Song cái cảm-giác không vui về tốt đẹp ấy chỉ thoáng qua tâm trí Minh trong giây phút. Rồi chàng lại mừng-rỡ đứng dậy ra mở cửa sổ.

Ánh sáng sập vào làm cho Minh hoa cả mắt, suýt nữa ngã ngửa người. Liên vội chạy lại đỡ chàng, đưa vào giường và ra đóng cửa sổ.

Minh ngồi vừa thở, vừa mỉm cười bảo Liên:

— Sướng nhỉ!

— Em cũng sung-sướng quá.

— Thế mà anh cứ tưởng anh mù.

— Thì anh Văn đã bảo mình rằng

thề nào mình cũng khỏi, mà mình không tin.

— Bây giờ thì anh tin lắm.

— Truyen!

— Này, mình lại thử mở cửa ra xem.

— Hãy thông thả đã, mình ạ. Ông đốc dặn phải để cửa đóng đến ngày mai mới được mở!

Minh nhất định không nghe, gắt gồng bắt Liên phải mở cửa, thì một người khản hộ vừa bước vào can ngăn, và ép Minh phải nằm xuống giường. Minh lòng lộn lên như người điên dòi về nhà ngay. Người khản-

hộ phải dọa trối chàng xuống giường Minh mới chịu nghe và ôn tồn mỉm cười nói đùa:

— Trối thì cũng khi quá... Không mở cửa thì thôi, nhưng cho phép tôi ngồi đây một tí nhé.

— Ngồi cũng không được.

Rồi người ấy quay lại bảo Liên:

— Tôi giao cho cô coi thầy ấy đấy nhé. Nếu để cho thầy ấy ra mở cửa thì nỡ con người mù lại mắc kẹ.

Người khản-hộ đi khỏi, Liên sợ hãi thì thầm bảo chồng:

— Đây, mình coi, có thể nỡ con người được đấy.

Bỗng Minh cất tiếng cười khanh-khách. Rồi mười phút sau, vì còn mệt bởi thuốc mê, chàng ngủ thiếp đi.

Sáng sớm hôm sau thức giấc, tuy Minh thấy trong người vẫn còn mệt, nhưng mắt trông đã đỡ chói. Bấy giờ Liên và Văn chưa ai đến.

Minh muốn ra ngay, nhưng sợ lại bị cản như hôm qua, chàng ôn-tồn, lễ phép nói khéo với người khản-hộ, «nhờ bầm dùm quan đốc» cho.

Ông bác-sĩ thân đến coi lại mắt Minh rồi ông vui cười xoa đầu chàng mà bảo rằng:

— Được rồi. Thế là tôi trả lại mắt cho văn-sĩ đấy nhé.

Minh cảm-dộng không nói được nên lời, chỉ ứa nước mắt đứng nhìn người vừa cứu chữa cho mình. Ý chừng bác-sĩ hiểu rằng những giọt lệ còn cảm xúc sâu xa gấp mấy lời nói, nên cũng vì bệch nhân sung-sướng. Mấy phút sau, Minh mới đỡ thồn-thức; chàng đưa khăn lên lau nước mắt và ngập ngừng mấy lời tạ ơn:

— Cái ơn ông cứu chữa cho tôi, thực không bao giờ tôi quên...

Bác-sĩ với đầu lông lự cao lẳng một câu nhũn-nhân:

— Tôi mở mắt cho ông thì tôi lấy tiền, chứ ơn với huê gì. Và ông chẳng đến tôi mà đến nhà tôi ông thầy thuốc khác thì mắt cũng vẫn khỏi. Càng nữa, ông cứ để vậy thì sang năm cũng sẽ trông thấy ánh sáng như thường.

— Bầm, tôi xin phép về nhà.

— Về cũng được, nhưng phải đeo kính râm.

Bác-sĩ đưa tặng Minh một cái kính mùi tro và một cái kính trắng rồi tiễn chàng ra tận xe tay mà ông đã bảo người khản hộ gọi giúp.

Minh ra đến ngoài đường, cảm thấy tâm trí khoan-khoại, tinh thần sáng suốt.

Tới bờ hồ Hoàn-kiểm, Minh bảo anh xe đỡ lại, trả tiền rồi thủng-thình đi bộ quanh hồ.

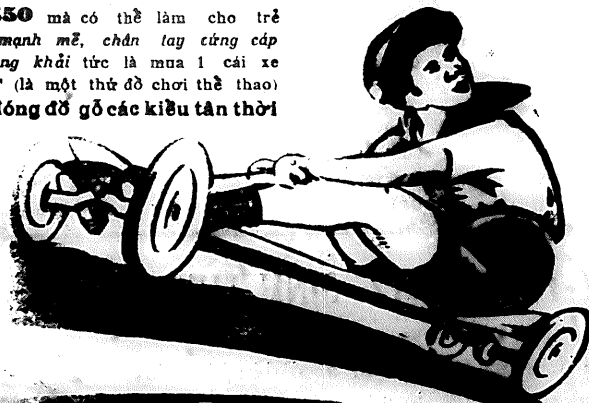
Một ngày xuân trong trẻo, khô ráo càng làm tăng phần cảm-giác của Minh đối với vạn vật. Tuy qua đôi kính màu xám, phong-cảnh không được rực-rỡ tốt tươi, nhưng Minh vẫn tưởng-tượng như đương bị giam trong hang tối vút được bước ra ngoài ánh sáng mặt trời.

Tới một chiếc ghế dài, Minh ngồi nghỉ chân: lâu ngày không đi, nên chàng thấy hai đầu gối mỗi rời như muốn khuyu xuống. Rồi nghĩ lần thân, Minh đưa tay lên mặt định bỏ kính ra. Nhưng trừ trừ, chàng lại rụt tay lại. Chàng lo lắng tưởng chừng như gặp ánh sáng chói lọi, thì con người của chàng bị nổ vỡ ra như lời người khản-hộ hăm dọa hôm qua.

Sau cùng, không chống nổi sự cảm dỗ, Minh liền dứt phắt cái kính ra. Chàng có cảm-giác như phòng chiếu bóng đến giờ tạm nghỉ, bắt hết đèn

Chỉ có 3550 mà có thể làm cho trẻ con được mạnh mẽ, chân tay cứng cáp tinh thần sáng suốt tức là mua 1 cái xe AUTOFORT (là một thứ đồ chơi thể thao) Bán tại nhà đóng đồ gỗ các kiểu tân thời

PHUC
LONG

Đến là nhà PHÚC-THÀNH (C)

Ở số 43, phố hàng Đậu, Hanoi — Tel. 251

Mua buồn từ 10 cái giờ lên có giá riêng

Sữa

NESTLÉ

Hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ con

BAO THẦU CHO CHÍNH-PHỦ PHÁP

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh, v.v...

ở TRUNG-KỲ, BẮC-KỲ và CAO-MÊN

diện lên. Mắt Minh chưa quen với ánh sáng ban ngày, chớp luôn rồi lại nhắm nghiền lại. Năm phút sau, Minh đã thấy rõ quang và lúc bấy giờ còn sớm mà ngày hôm ấy lại là một ngày râm trời.

Cúi nhìn xuống, Minh tưởng chừng như nước hồ mới nhuộm màu xanh. Bông lơ mờ cái tháp giữa hồ rung rinh như nhấc một nụ cười kín đáo chào chàng. Nhưng nhìn ra xa, Minh chẳng thấy rõ một vật gì hết.

Nhớ tới lời bác-sĩ, chàng lấy kính trắng ra đeo. Mọi vật bỗng như hiện hình tốt đẹp ra trước mắt. Thì ra Minh cận thị.

Đứng trước cảnh vật rực-rỡ, Minh sung-sướng như điên dại, cất tiếng hát huyền thuyên, hết hát những bài hát ta, lại hát những bài hát tây. Mỗi lúc quay lại thấy bầy trẻ con cắp sách đi học đứng nhìn, khúc-khích cười với nhau, chàng mới nhớ ra rằng đã làm một việc vô lý. Một cậu học trò nhỏ trò chàng bảo bạn:

Người diên, anh a!

Minh vui vẻ, ngả mũ chào đáp lại:

— Thưa cậu, tôi không diên đâu.

Tôi là một người mù vừa khỏi mắt, và vừa mới lại trông thấy ánh sáng mặt trời như các cậu.

Mắt Minh hồng-hào, mắt Minh sáng quắc sau cặp kính trong, khiến các cậu học trò nhỏ sợ hãi ù té chạy. Minh ngẩn ngẩn: « Có lẽ sự sung-sướng là n cho mình trở nên có vẻ mặt dữ tợn chứ ư! » Rồi chàng quay lại hỏi một người cùng ngồi ghế, ngay bên cạnh chàng:

— Thưa ông, ông trông tôi có vẻ dữ tợn không?

Người kia cười không đáp, vì cũng yên trí rằng chàng diên. Minh lại nói tiếp luôn:

— Thưa ông, tôi sung-sướng quá.

Tôi mù đã hơn tám tháng nay, bây giờ tôi mới lại trông thấy.... Thưa ông, ông có đọc báo « Đời Nay », không?

Người ngồi bên gật.

— Vậy ông có đọc những bài tường thuật và những truyện ngắn của Minh-Liên không? Chính tôi là Minh-Liên đấy.

Người kia kinh ngạc:

— Chính ông đấy à? Lâu nay tôi chỉ biết tiếng ông, mà không biết mặt. Vậy ra ông mù thật đấy.

— Vâng. Tôi mù thực. Nhưng xin phép ông tôi về nhà. Tôi vừa ở bệnh-viện bác-sĩ Thiện ra đây thì gặp ông.

Minh cười nói huyền thuyên, rằng từ nay ai cũng đều mừng cho

minh đã khỏi mắt.

Vừa đi, Minh vừa đưa mắt ngắm khắp mọi nơi. Chàng cảm thấy ánh sáng như bay múa, như chạy từng luồng ở trước mắt. Mà mỗi vật đều khiến cho chàng ngắm-nghe lấy làm lạ. Chàng vì bức tường màu trắng của chùa Ngọc-sơn bao bọc giữa đám cây xanh như viên kim cương đặt trong viên bích ngọc.

Sự so-sánh ấy lại nhắc chàng nhớ tới Liên. Tháng trước ngồi trong vườn Bách-thảo, Liên cũng so-sánh một cây gì đó với cái thoi. Chàng muốn về mau để ngắm lại xem cây ấy có thực giống cái thoi không.

Nhưng nghĩ tới Liên, chàng lại có một tư-tưởng buồn rầu. Khỏi mắt giữa buổi ngày xuân, chàng thấy mọi vật đều tốt tươi hơn lên, chỉ có mình Liên là xấu đi nhiều. Hôm qua, vừa mở mắt ra nhìn tới Liên chàng tưởng chừng như đi vắng nhà

con đường khác nên chàng không gặp.

Các cây trong vườn rung động trước gió; Minh cảm thấy hoa cỏ cũng hớn-hở vui mừng. Tuy mai tranh, tuy hàng giậu có sơ-sác hơn xưa mà chàng cũng chẳng lưu ý tới. Chàng chỉ ngắm thấy toàn những sự mới mẻ. Những chẻ cau mới nở mơn-mơn mềm-mại lấp-lánh như đúc bằng vàng. Những hoa ngâu lấm-tấm che kín cả lá nhỏ lẫn-tần, Minh trông như bọc sỏi vò đặt trên cái đài xanh.

Một cơn gió thoảng qua. Bấy giờ Minh mới nghĩ thấy mùi thơm của hoa mọc. Thì ra từ khi mắt chàng nhìn thấy, chỉ một thị quan của chàng làm việc mà thôi. Tai chàng không kịp tưởng đến nghe, mũi không kịp tưởng đến ngửi.

Giữa lúc Minh có cái cảm tưởng ấy, thì Văn và Liên ở ngoài đi vào.

đã ba, bốn năm nay mới trở về. Chàng nghĩ thầm rằng: « Giá ta còn mù thì ta vẫn còn tưởng Liên đẹp lắm. Quái, sao mới cách có mấy tháng mà vợ ta già đi chóng thế. »

Minh mỉm cười vui mừng, không tưởng tới những sự vất-và của Liên trong khi chàng mắc bệnh. Rồi chàng lo sợ cả cho chàng: « Biết đâu ta cũng không già đi! »

Qua phố hàng Đào, nhìn thấy bóng mình trong một cái gương, chàng bỗng thất thanh kêu rú lên: « Trời ơi! »

Khi nhận biết đó là cái gương biến hình, Minh bẽn-lẽn đi thẳng. Quả thực, khi qua một cái tủ kính bán hàng, chàng dừng bước ngắm lại thì thấy mình vẫn như xưa.

Về tới nhà, Minh thấy cánh cổng khép hờ. Liên vừa ra đi: Ý chừng nàng đến bệnh viện, mà theo một

Văn bảo Minh:

— Tôi đến bệnh viện thì gặp chị cũng vừa tới. Ông đốc bảo anh đã khỏi hẳn và đã về rồi. Tôi mừng quá... nhưng sao anh nhìn tôi sòng-sọc như thế?

Minh đưa tay ra bắt tay bạn:

— Xin lỗi anh, tôi trông anh vẫn thế, anh a.

Văn cười:

— Chẳng vẫn thế thì sao?

— Chỉ mình nhà tôi là...

Minh thấy Liên nét mặt buồn rầu, ngừng ngay lại, không dám nói rứt câu. Nhưng Liên gượng cười, hỏi:

— Em già đi nhiều, có phải không mình?

Minh nói chữa:

— Không, em vẫn trẻ, nhưng chỉ già hơn trước một tí.

Văn trách:

— Anh có biết vì sao không?

Hình như Minh bấy giờ mới nhớ tới những sự khó-nhọc, vất-và của Liên. Nhắm mắt lại, chàng dừng ngắm-nghe. Văn tưởng rằng bạn mệt-nhọc khuyên chàng đi nghỉ. Còn Liên thì như có tâm linh báo cho biết trước, cảm thấy đối với mình, chồng lãnh-dạm hơn khi còn đương mắc bệnh.

Văn cáo từ ra về. Liên cũng muốn được ở lại một mình với chồng, nên không giữ. Nhưng nàng lấy làm thất vọng biết bao, khi nàng thấy Minh khần-khoản cố lưu bạn lại. Chiều chồng, nàng mới một câu:

— Phải đấy, anh ở lại soi com soang với chúng tôi. Hôm nay may mắn cho vợ chồng chúng tôi quá, lại vừa gặp ngày chủ nhật.

Văn nhận lời ngay. Văn Liên cấp rồ đi chợ. Một lát sau, Văn cũng xin về qua nhà, để dặn dừng chờ com.

Ngồi lại một mình Minh chả biết làm gì cho qua thời khắc. Chàng đã toan đi quanh làng một vòng xem cảnh vật có thay đổi khác xưa không. Bỗng nghĩ đến những bài đăng báo, chàng liền đi tìm để đọc lại. Mở tới một ngân kéo, Minh thấy đề bẽ-bỏn những thư. Chàng cầm một tờ đọc qua, thì chính là bức thư của một cô độc-giá.

Xem hết bức nọ đến bức kia, Minh nhận thấy có nhiều bức mà Liên không đọc cho nghe. Mà trong những bức ấy, lời lẽ lại cảm-dộng lắm. Chàng mỉm cười, nghĩ tới tình ghen của vợ.

Khi đã đọc hết tập thư, Minh lấy bút chỉ biên tên và địa-chỉ của những người viết thư vào một mảnh giấy, lăm-băm nói một mình:

« Thế nào ta cũng phải tìm cho được cái cô đến thăm ta mới nghe. »

Rồi hình như chợt nghĩ tới sự vô lý của mình, chàng lại nghĩ:

« Tim để làm gì mới được chứ! Minh rõ cũng lẩn-thần... »

(Còn nữa)

KHÁI-HUNG và BẢO-SƠN

Không gì lại bằng buồn áo CỤ-CHUNG

Bác-Sỹ NGUYỄN-VĂN-LUYỆN
8, rue Citadelle. Téléphone: 304

CHỮA BỆNH BẰNG BIỆN
CHỮA MỌI BỆNH VÀ CHUYỆN
CHỮA BỆNH DAN BÀ CON TRẺ

số 8 phố Đường-Thành
(Đường Cửa đông sau phố Xe-Đạp)
HANOI

35 con thườn lý mã tái thê

Đời văn-minh bao nhiêu, lại sinh ra lắm sự lạ chuyện kỳ bấy nhiêu!

Quý ngài hay đi ngang qua Đà-thành (Tourane) hỏi « Ông Võ-văn-Đạt đường Avenue du Musée thì biết » nhà ông có nuôi nhiều: tục thường gọi là hiệu xe vàng đó.

Mỗi ngày chạy hai chuyến:

Sáng 4h30, trưa 11h30. Từ Tourane — Nhatrang có chi điểm hiệp cách vệ-sinh, định giá cả phải chăng. Hễ quý ngài cần dùng việc gấp tin bản, hiệu ở Tourane biết trước thì sẽ có xe đi suốt tới cấp kỳ.

Nên chú ý. — Chúng tôi chưa có độc quyền lên rước hành khách trên xe lửa. Vậy các ngài bước xuống tàu, ra ngoài gare sẽ có Contrôleurs chúng tôi rước vệ hội quán.

VÕ-VĂN-ĐẠT

Tặng chè Đổng-Lương

Nhân nhủ bà con khắp bốn phương,
Mua chè nên nhớ hiệu « Đổng-Lương ».
Của chung nội-hóa ngon và rẻ,
Rất vệ-sinh mà lại tốt hương.
Năm châu đồn sóng công-thương,
Lợi-quyền ta há chịu nhường ai ôi.
Bảo nhau ta kịp vận-hời,
Sao cho khỏi hổ giống nòi Rồng Tiên.

Nguyễn-văn-Tiểu
chủ hiệu CHÂN-NAM-LỢI

Phố-Khách-Nguyễn-Hoàn

<http://hoi.lun.hopb.org>

Những việc chính cần biết trong tuần lễ

TIN TRONG NƯỚC

Các tiệm bán thuốc phiện và rượu được miễn thuế môn bài.

Nhà từ 1.1.34, các tiệm bán thuốc phiện và rượu không phải nộp thuế môn bài nữa. Còn các hàng khác như thuốc lá và thuốc lá vẫn phải chịu thuế môn bài như thường.

Người nấu rượu vẫn phải chịu thuế như cũ.

Sung chức Đồng-lý văn-phòng phủ Toàn-quyền.

Ông Norre, Đồng-lý văn-phòng phủ Toàn-quyền hôm 12.12 đã xuống tàu về Pháp nghỉ. Ông Prévost, chánh phòng quan lại phủ Toàn-quyền được cử lên thay ông Norre. Ông Dammec, Công-sứ Hải-dương sẽ được cử sung chức Chánh văn-phòng thay ông Prévost.

Nhà Vạn-bảo mở cửa phòng tắm.

Nhà Vạn-bảo đã mở cửa (như tin kỳ trước), nhưng mới cho cho thuê đồ tắm. Bắt đầu từ 1.1.34 lại mở cửa phòng tắm đồ như cũ.

Các Nam quan từ nay để vào hàng hiện-dịch.

Trước đây, các Nam quan vẫn được để vào hàng thường trú (sédentaire) làm việc đến 60 tuổi mới phải về hưu, nay cho vào hàng hiện-dịch (actif) nghĩa là làm việc 25 năm thì được về hưu kể vào hàng thâm niên. Tuy vậy, những người còn khỏe mạnh thì vẫn được hưởng ngoại lệ.

Cuộc Công-thải Đông-dương.

Quan Thống-lĩnh Lebrun đã ký sắc lệnh ban hành bản dự án cho Đông-dương mở cuộc Công-thải 200 triệu quan. Hạn 50 năm sẽ trả.

Gái giang-hồ sẽ phải đeo thẻ đồng.

Haiphong — Muốn cho khỏi lẫn gái giang-hồ với người buôn bán làm ăn tử tế, quan trên định làm một thứ "plaque" riêng bằng đồng có khắc chữ, bắt mỗi gái giang-hồ phải đeo một cái vào ngực.

Hiện đã cho một hiệu khách thân làm plaque.

Tuyển lính khổ xanh.

Ha-dông — Đến 30.12 này tại Giám-binh Hà-dông sẽ có cuộc tuyển lính khổ xanh. Người ứng tuyển phải chưa từng đăng vào ngạch binh nào bao giờ, hạn tuổi từ 18 đến 23, cao 1m 60 trở lên.

Vé xổ số quốc-gia đã tới.

Hanoi — Vé xổ số quốc gia của những người mua tại số Kho bạc từ ngày 1er đến 15.10.33 đã tới nơi. Ai mua vé có thể đem bán lại đến Kho bạc tỉnh về.

TÂN - MỸ

Tailleur

91, Phố hàng Bào, Hanoi.

TẠI RẠP PALACE

Từ thứ tư 20 đến thứ ba 26 Decembre 1933 Chiếu tích:

POIL DE CAROTTE

Một cuốn phim nói rất hay, rất cảm-dộng, khiến các bạn ngồi xem lúc lúc phải gạt thăm giệt lệ thương thay cho thân phận một cậu bé 10 tuổi bị cha mẹ hắt hủi...

Tuần lễ này.

TẠI RẠP CHỚP BÓNG NÓI OLYMPIA

Trước bài hàng Đa trông Sang Chiếu tích:

LES ANGEES DE L'ENFER

Một cuốn phim rất có giá trị của hội UNITED ARTISTS. Toàn chuyện có những cuộc giao phong rất dữ-dội trên không trung mà ta chưa từng thấy bao giờ, lúc đánh nhau có nhiều máy bay bị bắn rơi xem thật đáng kinh ghê sợ...

Ba ông chủ báo bị truy tố.

Mấy ông chủ báo đã phải ra trước tòa trường trị hôm 20.12, vì những lẽ sau này:

1. Nổi phạm đến cách cai-trị của quan Toàn-quyền Pasquier (Volonté Indo-chinoise).
2. Nổi phạm tới dân quyền (Progrès Indo-chinois).
3. Hủy báng quân đội (Union Indo-chinoise).

Hội Ái-hữu cựu sinh viên trường Báo-Hộ.

Chiều theo điều lệ Hội Ái-hữu cựu sinh viên trường Báo-Hộ, Đại-hội-đồng thường niên về năm 1933, sẽ họp hồi 2 giờ 30 chiều chủ nhật 24 Decembre 1933, tại hội quán Hội Khai-trí-tiến-dức, phố Hàng Trống, Hanoi.

Sau Đại-hội đồng sẽ tổ chức tại hội quán Hội Khai-trí-tiến-dức:

1. Một tiệc mừng mừng đề hội họp các bạn cũ;

2. Một cuộc vui như diễn mảy vở hài kịch hát các điệu mới và cũ do các danh ca đã hát bài « nghênh hoàng » tại hội Khai-trí về dịp nghênh giá Đức Báo-Hộ.

Tiền dự mỗi vị là 2\$00 (cả dự tiệc và nghe hát).

Kiểm tên và gửi tiền cho M. Nguyễn-dinh PHÚC, Sous-Direction des Postes et Télégraphes à Hanoi.

Nay kính mời

Hội-đồng-quản-trị hội Ái-hữu cựu-sinh-viên trường Báo-Hộ.

Nên chú ý. — Giá vé mỗi là 0\$5; thu được bao nhiêu sẽ để giúp những anh em đương tổng học ở trường Báo-hộ mà gặp lúc quân-bác. Quý-bưu nào đó, 2p 00 để dự tiệc và xem các cuộc vui thì không phải trả 0p 50.

TIN PHÁP

Hạ nghị viện ưng chuẩn bản dự-án tài-chính.

Sau mấy buổi tranh luận về bản dự án tài-chính của Nội-các Chautemps, Hạ-nghị viện đã bỏ 80 ưng chuẩn và 175 phiếu phản-đối.

TIN ĐỨC

Nước Đức với hội Vạn-quốc.

Ông Hitler tuyên bố rõ không đồng quyền lợi về đủ các phương diện thì không bao giờ nước Đức dự cái cuộc Hội-nghị Quốc-tế. Trong đó, có cả khoản đòi lại các thuộc địa theo như chương trình Wilson.

Đảng áo nâu ân-xá 5.000 tội nhân.

Đảng Q. G. X. H. định ân xá 5.000 tội nhân

để an撫 sự dấy-thắng của Hitler kỳ từ cử ngày 12 Novembre vừa rồi. Những người mà sai ra mai sau không trông cậy vào đảng nữa thì đảng sẽ cho tự do.

TIN MỸ

Nước Mỹ với các trái khoán chiến tranh.

Bộ ngoại giao Mỹ đã giao cho đại biểu các nước Pháp, Li, Ba-lan, Ai, Lỗ và Lithuania một bản thông điệp nhắc lại kỷ hạn trả trái khoán chiến-tranh ngày 15.12 này. Các ngoại giao cho rằng đối với các nước kỳ trước không trả thì kỳ này cũng không thay đổi thái độ.

TIN TRUNG-HOA

Chính-phủ Nam-kinh xin các nước không tiếp-tê cho Phúc-kiến.

Chính-phủ Nam-kinh có đưa thư cho các nước thân thiện, xin chiếu theo công-pháp Quốc-tế, đoạn từ sự tiếp-tê cho Phúc-kiến và đến các tàu chực ra vào các nơi phòng-tử.

Hồng quân Nga sẽ vào Mãn-châu.

Hồng quân Nga ở Viễn-dông đã được lệnh của chính-phủ Moscow, tùy thời kéo vào Mãn-châu. Nga tuyên bố rằng Nhật có thể dùng vũ lực để dựng nên Mãn-châu quốc thì Nga cũng có thể dựng thành nước Bắc-Mãn để giữ rừng quyền lợi ở Mãn-châu, không để cho Nhật chiếm một mình.

Quân Phúc-kiến sẽ tiến đánh Chiết-giang.

Chính-phủ Phúc-kiến thấy chính-phủ Nam-kinh sắp đem quân đánh nên đã họp quân đội, định chia làm hai đạo để tiến đánh Chiết-giang.

Nhật đem thêm quân đến Bắc-Mãn.

Cấp-nhật-tân — Nhật lại trở thêm một sư đoàn và hơn 20 chiếc máy bay đến Bắc-Mãn. Những việc binh-dụng về quân sự, của nhà đương-cử Nhật cảm các báo đã đồng-đến.

Quân Nam-kinh và quân Phúc-kiến sẽ đánh nhau ở Phố trường.

Thượng-lỗi — Quân hai bên đã giao-trận ở Phố trường. Quân Nam-kinh có phần mạnh hơn.

Tôn-Khoa quyết đánh Phúc-kiến

Tôn-Khoa đã tuyên bố muốn giải-quyết việc Phúc-kiến phải dùng đến vũ lực. Nếu muốn điều hòa chỉ có một cách là Phúc-kiến thủ tiêu chính-phủ mới đi.

TÂN - MỸ

Tailleur

91, Phố hàng Bào, Hanoi.

Commissaire-Priseur du Ressort du Tribunal de 1re Instance de Hanoi

VENTE VOLONTAIRE AUX ENCHÈRES PUBLIQUES

Le Vendredi 22 Decembre 1933 à 17^h 1/2 après midi et jours suivants s'il y a lieu: 14 Rue Maréchal Lyautey — Blockhaus Nord prolongé Yeu-phu.

Il sera procédé à la vente aux enchères publiques, d'un très beau mobilier, comprenant, 1 salon, salle à manger, chambre à coucher, cabinet de toilette, coffre-fort, et de très nombreux bibelots anciens, etc....

Au comptant 6% en sus.

Le Commissaire-Priseur, FLEURY

On peut visiter tous les jours de 14 heures à 18 heures. <https://tieu.lun.hopto.org> P. C. C.

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm

SOCIÉTÉ INTERNATIONALE D'ÉPARGNE

Hội tư dưới quyền kiểm duyệt của nhà nước về cách tính toán để góp tiền cho thành vốn ở bên Pháp, ở bên Algérie và ở dưới quyền kiểm soát của phủ Toàn-quyền Đông-Pháp.

Hội này dành của người Pháp để giúp cho sự cần kiệm. Vốn của Hội đã đóng cả rồi là:

1.000.000 lượng bạc Thượng-Hải và 8.000.000 phát-lãng.

HỘI CHÁNH Ở THƯỢNG HẢI

PHÒNG VIỆC TẠI PARIS

CHÁNH TỔNG CỤC CỎI ĐÔNG PHÁP

PHÓ TỔNG CỤC HANOI

PHÓ TỔNG CỤC PNOM PENH

Số 7 phố Edouard VII

Số 85 phố Saint Lazarre

Số 26 đường Chaigneau Saigon

Số 53 đường Francis Garnier

Số 94 đường Gallieni

KỶ XỔ SỐ LẦN 74 PHÁT HOÀN NGUYÊN VỐN PHIẾU TIẾT KIỆM

Số 2 ngày 28 Novembre 1933

HẠNG BỘ	PHIẾU SỐ	Đã xổ trúng, trong bộ này có 6 phiếu kẻ sau đây sẽ được hoàn nguyên vốn của phiếu:	
—	117	Bà Tôn-nữ-Thị Cúc ở nhà ông Nguyễn-thành-Hưng mới đóng được.	128\$00
—	—	Được hoàn lại nguyên vốn.	1.000\$00
—	914	Ông Hoàng-Hiệp, 2 phố Cantonnaires Falfou mới đóng được.	552\$00
—	—	Được hoàn lại nguyên vốn.	1.000\$00
—	9663	Ông Hoàng-đức-Chu, 58 phố de Metz Haiphong mới đóng được.	20\$00
—	—	Được hoàn lại nguyên vốn.	500\$00
—	12631	Cô Trính-thị-Thai, cô đỡ ở nhà Hồ-Sinh Hagiang mới đóng được.	12\$00
—	—	Được hoàn lại nguyên vốn.	500\$00
—	7774	Ông Lưu-văn-Em, 48 phố Paul-Bert Thanh-Hóa mới đóng được.	16\$00
—	—	Được hoàn lại nguyên vốn.	250\$00
—	12154	Ông Lâm-văn-Thịnh, nhà buôn Lâm-phát-Kỷ mới đóng được.	6\$00
—	—	Được hoàn lại nguyên vốn.	250\$00

KỶ XỔ SỐ LẦN THỨ 41 PHÁT HOÀN NGUYÊN VỐN CỦA PHIẾU TIẾT KIỆM

Số 3 ngày 28 Novembre 1933

HẠNG BỘ	PHIẾU SỐ	Đã xổ trúng, trong bộ này có 1 phiếu kẻ sau đây sẽ được hoàn lại nguyên vốn của phiếu:	
—	76	Ông Phạm-văn-Chon, giáo học ở Châu-Độc mới đóng được.	480\$00
—	—	Được hoàn lại nguyên vốn.	500\$00

KỶ XỔ SỐ CHIA TIỀN LỢI HẠNG PHIẾU TIẾT KIỆM

Số 3 ngày 28 Novembre 1933

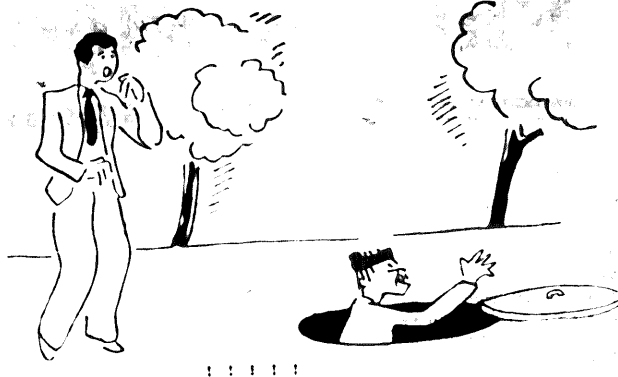
PHIẾU	2316	Cô Hồng-Thanh, 2 Phong Phú, Sóm cũ Cholon được.	64\$80
—	2318	Ông Ngô-Quang, bán rượu ở Laithieu, Thudaumot được.	64.80
—	2319	— Lê-trọng-Thái, chủ-ký nhà Đông-Pháp gần hàng Saigon.	64.30
—	2320	— Lâm-Cam, ở nhà ông Võ-văn-Cư thợ bạc ở Mytho được.	64.30
—	2325	— Dương-văn-Lịch, thừa khoán ở Cần-thơ được.	64.30
—	2326	— Nguyễn-ba-Nha, ở nhà Máy đèn Nam-Định được.	64.30
—	2327	— Cao-văn-Nhan, ở nhà Máy đèn Nam-Định được.	64.30
—	2328	— Hoàng-hữu-Giáo, agent technique travaux publics Hanoi được.	64.30

Các phiếu kẻ trên đây đã được tính ngày tiền ra ngày 20 Novembre 1933

Kỷ xổ số sau nhắm vào ngày 28 Decembre 1933

— Thưa ông, đến Cổng chéo hàng Lược đi đường nào gần nhất?
— À! Ông cứ đi thẳng là tới.

của Hồng-Quang

KHOA - HỌC

TRUYỆN DU'ÓI BÈ

Sao-bê.

Cả nghe nói tới tên con này ta cũng đã biết đại khái hình nó như chiếc đèn mùi khế rồi. Chính thế, tên làm sao, người hao-hao làm vậy: nó thường có năm cánh, xòe ra chung-quanh trông tựa hồ như miếng khế ta cầm đường, nhưng to hơn, to bằng cái nắp cháp hay cái mâm con, hay to hơn nữa.

Có làm con, tay dài những mụn, mỗi mụn lại có một cái cẳng có thuốc độc, chỉ làm-le cặp các vật khác. Nhưng con nào, mỗi cánh cũng có đủ bộ phận riêng, như năm anh em kết nghĩa, châu dấn vào với nhau vậy. Chính giữa là cái mồm chung, mỗi anh góp một răng để nhai. Vì cùng « một dạ » như vậy, cho nên mấy anh em hòa-thuận vô cùng, sống chết bao giờ cũng có nhau.

Cái miệng rất nhỏ, mà sao-bê lại chỉ thích ăn miếng to. Cái mồm sở thích của các cậu là món sò, hến, ốc để nguyên mà ăn, không luộc không nhừ chỉ cả. Nhưng sò, hến, ốc toàn là giống to lớn cả, không bỏ lọt vào miệng được; vậy ta thử nghĩ xem các cậu làm thế nào? Nhưng không nghĩ ra đâu: các cậu xòe cả năm cánh ôm lấy con trai đã, rồi ọc phun cái dạ dày ra, trùn ngay lấy. Dạ nhò, nhưng dễ dàng như quả bóng cao-xu.

Vì vậy mà ta thấy cái bọc cứ ở xu-xu trên miệng, mãi tới khi tiêu hết con trai, bọc mới nhả vỏ đi mà chui vào miệng.

Cách ăn uống không thanh tí nào

ấy, tuy vậy cũng chưa là.

Ta đã biết năm cánh kia là năm anh em kết nghĩa, tuy không anh nào rời ra được, nhưng lắm khi gặp sự rủi-ro, năm con sao-bê bị xé hoặc bị chặt rời một cánh ra, thì bốn cánh kia, lẫn cả một cánh nọ, cũng vẫn sống như thường. Lại lạ nữa là: trong ít lâu, hai mảnh kia mọc thêm cánh cho đủ năm như cũ.

Vậy nếu ta chém một con bỏ làm đôi, tất ta sẽ được hai mảnh bỏ chết, mà ta chém một con hải-tinh làm đôi, thì ít lâu ta sẽ được hai con vẫn đủ năm cánh như xưa!

Cái đời sao-bê còn lắm cái lạ nữa:

Thí-dụ: nó muốn đi du ngoạn đó đây, thì nó không quay tit như cái chong-chóng, mà cũng chẳng lầy-bầy bỏ như con cua. Trên mỗi sống tay, nó đã có sẵn một cái rãnh, đi từ miệng ra tới ngoài, khắp rãnh có những bộ phận nho-nhỏ, lúc thường vẫn lẩn vào trong. Lại gần giữa mình có một cái vẩy sộp con tí. Lúc muốn đi, hải-tinh hút nước qua vẩy, lùa vào các mạch nước, ấn cho các bộ phận trên kia phải nhô ra chom-chờm như lũ chân dầy thân nỏ đi. Đi chân, hải-tinh bơm nước

ra để truyền lệnh « lập-bỏ », thì tức khắc chân thụt vào rầm-rập. Thế là sao-bê đứng lại.

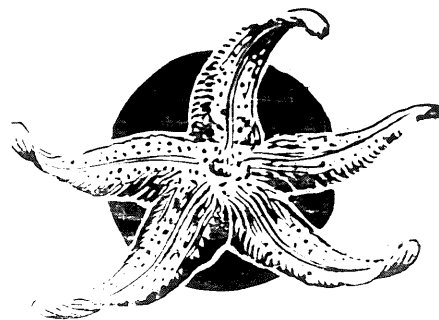
Rím-bê.

Rím-bê tròn trũng-trục, tua-tua những gai, miệng ở dưới, dít quay lên trên như một chú bễ béo quay « giống cây chuối » mà quanh người toàn gai cả vậy.

Cách đi đứng của nó cũng như sao-bê. Còn cách bắt mồi thì hơi khác. Nó có nhiều cẳng nhỏ rất độc, nếu ở gần miệng mà gặp được mồi thì chỉ việc đưa thẳng mồi vào. Nhưng nếu gặp được mồi lại là cái cặp ở tận đằng xa, thì gẩy gắp từ chỗ đó tới miệng, sẽ cứ trao mồi dần cho nhau.

Lũ cẳng lại còn dùng làm việc hót phân nữa, vì mỗi khi đi « đại tiện », nếu không có cẳng, thì cái miệng « núi lửa », à quên, « núi phân » kia phun ngược lên, phân rơi lỏa xuống trùn khắp người thì còn gì là vệ-sinh nữa!

Vì vậy, lũ cẳng phải vội cặp lấy từng ly từng tí, rồi truyền dần cho

nhau. Nhưng lần này không phải mồi, cho nên cẳng không đưa truyền về mồm, mà đưa ngoẻo ra ngả khác, sang mạn cuối nước, cho nước cuốn đi.

(Ảnh trên đây vẽ một đám rím-bê đang trú trong lỗ. Những lỗ này, chúng nó khoét lấy ở ngay sườn đá.)

Chàng thứ [XIII]

LỜI VĂN PHÊ - BÌNH

PHÊ-BÌNH và CẢO-LUẬN
của THIẾU-SƠN

Có phê-bình nhân-nhân-vật và sách vở hiện thời, in tại Văn-Đông-An-Đường, sách rất đẹp và có nhiều hình ảnh các danh-nhân trong nước, giấy 150 trang, khổ sách 14 X 22 in bằng thư giấy sộp.

Giá bán mỗi quyển 0\$50

Hết le 2 Décembre 1953 xuất-bản

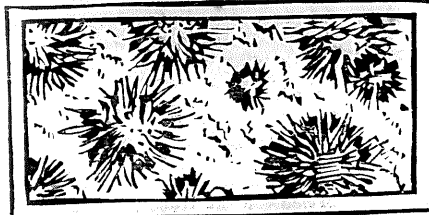
NAM-KÝ THƯ-QUÂN xuất-bản.

Téléphone No 882, 17, Bd Feis Garnier Hanoi

Gặp khi gió táp mưa dơn,
Dùng xe AN-THÁI chẳng cơn
cờ gi.

HIỆU XE

Số 1, phố Nguyễn-Trung-Nhiếp - Hanoi

THUỐC LẬU GIA TRUYỀN

Đau dạ-dầy thần hiệu — Chuyên chữa ho lao khấp huyết

Từ xưa đến giờ chỉ có thuốc lậu nhãn con Phụng là có chứng chỉ của nhà thi nghiệm Hanoi, người mắc bệnh khấp ho và đường sinh-dục, mới mắc ra mủ nhiều, buồn tức đau-dớn, uống thuốc lậu số 19 chỉ trong 12 tiếng đồng-hồ là nhẹ ngay lập tức, giá mỗi ve 0\$60. Còn người đã thành kịch-niên, đi tiểu vẫn đau, có chất như tơ chuỗi, bay sáng ra còn tí mủ (chroniques, filaments, gouttes militaires) thì uống thuốc số 20 cũng 0\$60 một ve, sẽ khỏi hết những chứng ấy. Giang-mai (tim-la) phát hạch ló-loét, củ đinh thiên-pháo, uống thuốc giang-mai con Phụng sẽ chóng khỏi chắc-chắn giá 1\$30 một ve. Đau dạ-dầy (bao tử) ăn không tiêu, no hơi hay ợ, ngấm ngấm đau bụng, thì chỉ uống thuốc đau dạ-dầy con Phụng giá 0\$40 một gói là khỏi tuyệt ni-ưng chứng ấy, ở hiệu chính Hanoi và nhà Nguyễn-thị-Kính ở Saigon có nhận được nhiều giấy khen, có ông lang chuyên môn chữa bọ lao khấp huyết kiến hiệu như thần.

KIM-HUNG ĐƯỢC-PHÔNG

81 Route de Hué — HANOI

Đại-R: Hải-phong 130-Rue Paul Doumer, — Nam-dinh 28 Rue Champsaux, Hongay
60 Rue Marché — Vinh 44 Rue Marché — Thanh-Hóa 32 Grand' Rue —
Tourang Quảng cư Quai Courbet — Saigon Nguyễn-thị-Kính 30 Rue Barrère
Dacac 150 Rue Albert 1er — Cholon Bôc — Đông R. Cây mai 35
Hố-mai-môn — Được ym — Soctrang 101-103 Rue D'Angkor —

NGƯỜI NAM NÊN UỐNG RƯỢU NAM-ĐÔNG-ÍCH!

NAM-ĐÔNG-ÍCH! Rượu NAM-ĐÔNG-ÍCH! Sông Ngô khởi tiếng đỏ vàng.
ĐÔNG-ÍCH! Uống nia còn đỏ, lợt sáng đi
Hỏi người Nam có thích hay không? Bỏ những lúc yêu cầu dân-diễn.
Rượu ngon vừa đậm, vừa trong, Đòi lại quyền nẫu rượu cho dân.
Nấu toàn chất gạo không nong, Lạc-Hồng hương dưới bầu xuân.
không chua, Say sưa linh nghĩa tương thân
Rượu lậu sánh cón thua hương vị, Trộn nhà nước lỏng cũng nể vị,
Rượu cón kia có kẻ làm chi, Cũng khen cho dân trí mở mang.
Người ta ta bảo nhau đi: Yên nhàu bợ bở đồng-đang
Rượu ta ta uống đại gì mua dàu, Rượu NAM-ĐÔNG-ÍCH uống
Đông-hiền được cũng nhan san-sẻ, Càng lết cho phụng kẻ bần-hàn,
Càng lết cho phụng kẻ bần-hàn,

Rượu Nam-Đông-ích bán khắp mọi nơi

TỔNG ĐẠI-LY: HUYỀN-ĐANG-THỊ-LENN

25 Phố hàng Trống Hà Nội

Ngày 1/1/1953

Ressort
ace de

IRE
IQUES

re 1933
suivants
chal Ly-
rolongé

nte aux
es beau
on, salle
cabi-
de très
etc....

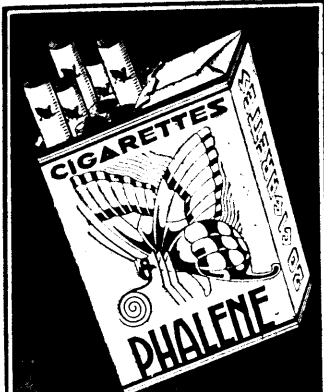
Priseur,

14 heur

https://hanoihopto.org

LUẬT NÀO MÀ
CÁC CỎ-ĐẦU
NGƯỜI ĐI HÁT
TỪ NAY PHẢI BIẾT ĐÚ CÁCH SAU
NÀY MỚI ĐƯỢC ĐI HÁT...

Phải hát cho hay, dành trống cho đúng, hiểu được tiếng lòng cỏ-đầu, phải bài-bác các cỏ-đầu rượu và các quan-viên bấy. Phải biết cách hát cỏ-đầu của cỏ-nhân cây tiên... Nói tóm: Phải đủ tư cách mới tranh được điều hại, vậy kể từ 2-12-33 này phải xem ngay cuốn: « Học đánh chầu và bình phẩm lời hát cỏ-đầu xưa nay ». Mới xuất-bản, của Cường-Sỹ soạn. Giá đặc biệt 0\$80. Bán tại nhà xuất-bản: NHẬT-NAM THƯ-QUÁN 104 hàng Ga Manoi. Ở xa thì cước gửi 0\$15 (Contre Remboursement là 0\$60).

Thuốc lá Phalene tuy rẻ tiền, nhưng nhiều người thích dùng hơn cả. Vì thuốc ngon và thơm, hút không ráo cổ.

At trừ được 50 bao không thuốc lá hiệu COTY BUN mang lại nhà Nam-lòng số 30 phố hàng Bưởi đổi lấy một cuốn lịch tàu rất đẹp.

HỘI CHỢ NAM-DINH NĂM NAY

Vì Hội chợ Nam-dinh năm nay có Đức Bảo-Đại đến khánh-thành, nên nhà đồ gỗ Hồ-Phong ở Nam-dinh có bày nhiều kiểu: như buồng ăn, buồng ngủ và buồng tiếp khách theo lối tân thời và lối tàu rất nhả mà giá lại rẻ.

Vậy ngài nào muốn sắm đồ gỗ, xin mời đến hôm Hội chợ Nam-dinh đến thăm gian hàng của Hiệu Hồ-Phong ở gần công ra, thời sẽ thấy nhiều kiểu lạ và giá rẻ.

HỒ-PHONG

Đồ gỗ tân thời

22, Rue Ninh-binh, Nam-dinh

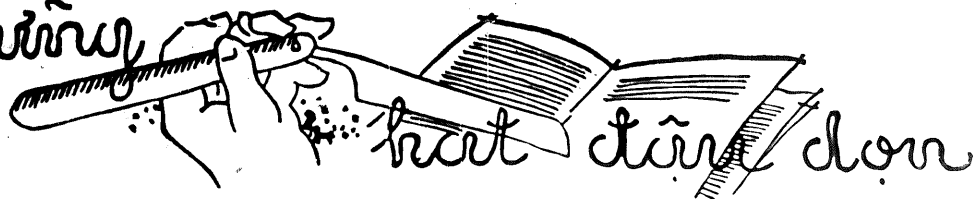
Giấy số 104

TÂN - MỸ

Tailleur

91, Phố hàng Đào, Hanoi.

Những

Nói tự tạo sao được...

Bạn-Trẻ số 1, ngày 6-12-33, trong bài « Thiếu niên Nhật-bản » của Nguyễn-Trầm-Giữ:

Học trò Nhật-bản có kỷ luật nghiêm khắc lắm, phải theo quy tắc nhà trường không được tự tạo ra một động lực gì hay một sáng kiến gì.

Lại một lối văn vô nghĩa. Dừa trẻ mà tự tạo ra một động lực, đã là vô nghĩa lý, nó lại tự tạo ra một sáng kiến, lại càng vô nghĩa hơn nữa.

Một động lực và một sáng kiến, thì dù cho ông N.T.-Giữ có muốn tự tạo cũng còn không được vậy thay, huống chi là đứa học trò, cho dầu là học trò Nhật-bản.

Giận ông Nguyễn-Lân?

Văn trong số Bạn-trẻ ấy, trong bài « Văn thư tín » của Vũ-đức-Chiều:

Hai cây viết đỏ là bà tước De Seignee và Voltaire.

Trước kia, ông Nguyễn-Lân quá yêu bà Comtesse de Noailles mà dịch chữ Comtesse là hầu tước, chứ không dịch là bá tước. Nay ông V.Đ.-Chiều lại dịch chữ Marquise de Seignee là bá tước chứ không dịch là hầu tước. Chắc hẳn ông Chiều thấy ông Lân táng bừa bãi kia lên, thì tức mình mà dìm bà này xuống.

Các ông giận nhau, chỉ khổ cho bà Seignee phải trụt một phẩm tước. Thương thay!

Thường thức những vấn đề...

Thưa chưa thoát khỏi cái nạn V. Đ. Chiều:

Ngoài những vấn đề ngoại giao, luân-lý, triết học mà người đương thời được

thường thức ở mấy tờ thư của mấy nhà sư phạm chính trị...

Nếu những vấn đề ngoại giao, luân-lý triết học mà có thể thường thức được, thì tôi cũng muốn mời ông V.Đ.-Chiều thường thức hộ cái vấn đề kinh tế khủng hoảng, hay cái vấn đề nước mắm mới rồi, hay vấn đề rượu nếu ông thích hơn những vấn đề khác.

Cử Nhặng lăm to.

Bạn-trẻ số 2, ngày 13-12-33, trong bài « Xin hai bác Tú » của Cử Nhặng can hai bác Tú-Xơn và Tú-Mỡ, có câu:

Nào ngr bác nào cũng khoe tài cây khéo... trời chẳng chịu đất, đất cũng chẳng chịu trời... Hai bác cứ vác bút lông tách nhau hoài!

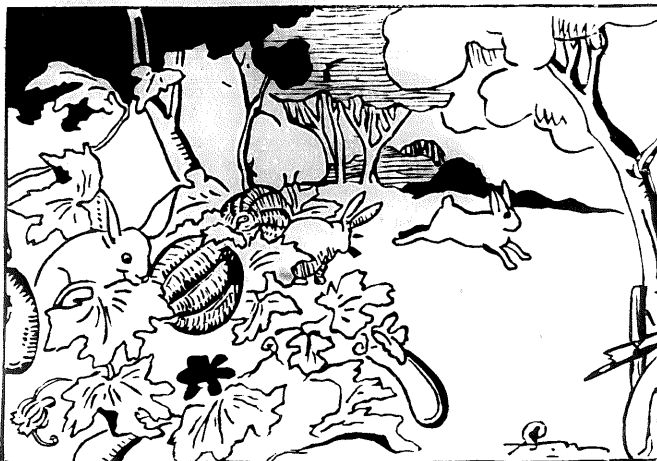
Cử Nhặng nhăm to! Kể từ ngày Tú-Xơn ôm cái tên Tú-Đor về quê cây ruộng, thì câu truyện hai Tú đã xong rồi, mà ai đã chịu ai, thì ai ai cũng biết vậy. Thế mà Nhặng lại bảo là đất cũng chẳng chịu trời thì lăm quá da! Nhặng là Nhặng lại quả quyết rằng hai bác cứ vác bút lông tách nhau hoài... thì có nhẽ người ta cho rằng Nhặng nham mê đấy.

Bao giờ cho tới đích?

Cũng vẫn Bạn trẻ số 2, trong bài « gửi cho Mai-Anh »:

Cũng tưởng duyên văn đoàn tuyệt, ai ngờ con lăm rút ruột, từ kia đến thác vẫn còn vương, sự nghiệp đường dài, chồn chân bước vẫn mịt-mù chưa tới đích.

Văn viết theo toàn một lối sáo ấy, thì biết bao giờ cho tới đích, còn là chồn chân (hay chồn tay), vì... cái đích ấy chắc cũng lù-mờ như... ý nghĩa của những câu văn sáo.

Bầy thỏ sống vào vườn bí bầu của chủ trại họ Hoàng. Vậy ông ấy dẫu, các bạn tìm ông ấy ra để bảo ông ấy đuổi thỏ đi.

Cẩn thận lắm.

Đồng - Pháp số 2510 trong bà « Chuyện ma hiện hình »:

Từ cổ lai đến giờ... Cô lai là từ xưa đến giờ. Vậy thì từ cổ lai đến giờ hẳn có nghĩa từ xưa đến giờ. Thưa là quá ư cẩn thận!

Người thái cổ của tạp chí Khoa-học.

Khoa-Học số 60, trong bài « Đồ sử của ta » (trang 11):

Từ ngày trước, ta có thể coi trong an hạm ở...

Ta thường nói « ăn lông ở lỗ » nghĩa là chưa biết dùng lửa mà熟食, mà nấu nướng để cả lông mào ăn như loại cầm thú. Chứ ăn hang là ăn cái gì?

NHẬT ĐẠO CAO

Đoàn Văn Sơn Đ. 10

Trong bát chè nhà.

Trong tiểu-thuyết « Gánh hàng hoa »:

Vũ Văn... đọc báo hàng ngày...

Thưa quan hân mới, hàng năm hay « hàng năm » — Hay năm xấp lại thiên hàng thì tôi lại là người hiểu sai!

Một độc-giả

HỘP THƯ

Có T.T.-Hải — ...

Đ. M.-Văn — ...

Đ. N.V.-Đạt — ...

Đ. T.M.-Vinh — ...

Bà N.T. — ...

Đ. P.B.-Hoạt — ...

Đ. N.X.-Hải — ...

Đ. L.T. Tin — ...

TRẢ LỜI

cuộc đồ chữ

1 — hủ (hủ sủ)

2 — dịp (dịp may hiếm có, dịp này, dịp kia)

3 — un (un deus) nu (nu) d

4 — NON (không) hay non (r)

5 — ININI

6 — 609, 1881, 916, XIX 19

GIANG - MAI

Chống tuyệt học!!

Lở loét, nổi hạch dất thối, sốt, mẩn, mẩn mẩn tít bất cứ nặng nhẹ... Dung 1, 2, 3 lọ giá 0.70 1 lọ là khỏi rồi ngay.

Ban ở BÌNH-HƯNG 80, phố Mã máy Hanoi

GRANDE FABRIQUE DE PEINTURES

53, Rue de la Citadelle — HANOI

XUỞNG CHẾ SƠN « Thăng-Long », BÀN BUỒN KHẮP ĐÔNG-PHÁP

BUỒN 40
CỤ - CHUNG
VỪA ĐƯỢC NHIỀU
LẠI VỪA ĐƯỢC
TIẾNG LÀ BUỒN
HÀNG TỐT

HIỆU DỆT
CỤ - CHUNG
100, Rue du Coton
HANOI

<https://hieu-lun-hoang.org>

Viên-Đông Tôn-Tịch Hội

Công-ty vô danh hoàn vốn 4.000.000 phát-lãng
môt phần tư đã góp rồi

Hội dặt dưới quyền kiểm-soát của Chính-phủ Toàn-quyền Đông-Pháp

Đăng-bạ Hanoi số 419

Tổng-cục ở Hanoi — 32, phố Paul Bert — Giấy nói số 892
Sở Quản-lý ở Saigon — 205, 207, phố Catinat — Giấy nói số 1099

Bảng xổ số hoàn tiền tháng Novembre 1933

Mở ngày 29 Novembre 1933 ở sở Quản-Lý tại số 205-207, phố
Catinat Saigon, do ông MEYRIGNAC phó Quản-Lý hội chủ-tọa,
ông MULIER và ông Michel CANG dự-tọa.

XỔ SỐ	SỐ PHIẾU ĐÃ TRÚNG	TÊN HỌ NGƯỜI CÓ PHIẾU TRÚNG
Lần mở trước trúng : 5.000\$	3.898	M. Clément de Lopez, Directeur de l'Ecole Primaire à Kompongspœu — Cambodge trúng lĩnh 5.000\$ về.
Lần mở thứ hai trúng : 1.000\$	541	M. Nguyễn-van-Y, 16 Bd Amiral Courbet — Saigon trúng lĩnh 1.000\$ về.
	3.541*	Phiếu này không hoàn lại vì tiền tháng chưa đóng.
	3.549*	M. Sor Mak, Commis-Greffier-Siemreap-Cambodge trúng lĩnh 500\$ về.
Lần mở thứ ba khỏi phải đóng tiền	2.967 ¹ 2.967 ² 2.967 ³ 2.967 ⁴ 2.967 ⁵	Những phiếu này không hoàn lại vì tiền tháng chưa đóng. M. Nguyễn-văn-Thành, Dessinateur Cie Electricité — Saigon

Kỳ mở sau định vào ngày thứ sáu 29 Décembre, hồi 11 giờ
30, tại sở Tổng-Cục, số 32 phố Paul-Bert — Hanoi.
Món tiền hoàn về cuộc xổ số to nhất kỳ tháng Décembre
1933 định là 5.000\$.

Tết năm nay các ngài dùng giày gì?

Giày Kim-Thời

Marque, dessin et modèle déposés

Kiểu rất đẹp, mũi lạng Hoa-kỳ rất tốt, đế
cao-xu đen, đúc ở bên Pháp, đi lên gấp
bốn lần đế da hay đế crepe, không chượt
và toét ra như đế crepe, trông đẹp và
nhẹ như đế da, đi mưa không thấm
nước. Giá rất hạ.

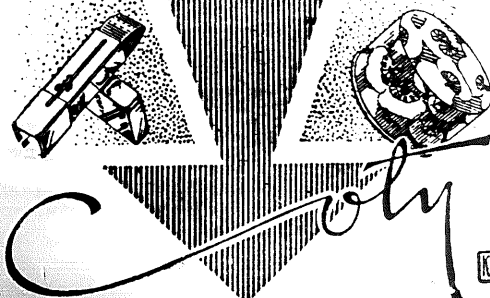
Bán buôn và bán lẻ:

VẠN-TOÀN

96, Phố hàng Đào, 95 — HANOI

**KHÁPH CÁC NƠI, CÁC ĐUA
LỊCH LỮ CHỈ ĐÚNG PHÂN
SÁP NƯỚC-HÓA...HIẾU**

ĐẠI LÝ ĐỘC QUYỀN LONDON & CO LTD, 23, RUE JULIUS FERRY, PHNOM
PENH, 95, BOULEVARD KHANH HANOI

QUẢNG-ĐÔNG

Thầy tướng trứ danh

Minh-như-Kinh tướng sĩ tở truyền
lão thủ về khoa xem tướng bói số
địa lý. Thầy đã du lịch xứ Đông-
đương ta nhiều chỗ, từ Xiêm-la, Ai-
lao, Cao-miên, Saigon, Trung, Nam,
Bắc-kỳ, bà con đều biết tiếng thầy
danh sư. Nếu ai không tin, thời lại
xem thử thì biết thầy đoán mười
điều không sai một, vì thầy mới đến
đây, muốn lấy danh tiếng về sau,
cho nên không dám nói ngoa. Ai
muốn biết sự cát hung, mờ-mã, phú
thê, tử-tức thời vận dĩ thái trước
sau ra sao, thời mới lại phố hàng
Đàn số 44 Hanoi. (Rue des Chapeaux
n° 44) Xin bà con chú ý cho, vì thầy
tướng Minh-như-Kinh, là tay lão
luyện tướng sĩ, chứ không như mọi
thầy tướng dầu non, trẻ tuổi ít học
thức, mà đã tự phụ mình là danh
sư đâu. Bà con chú ý cho.

MINH-NHƯ-KINH
Hàng Đàn n° 44, Hanoi

TUYỆT NỌC

Lậu và Giang-Mai !!!

Phải bệnh này chữa chưa được rút
nọc, di độc còn lại, thức đêm làm
việc nhọc, nặn ra tí dinh dinh hoặc
mủ, nước tiêu khi trong khi vàng
lẫn lẫn đục. Nhói ngứa trong ống
tiểu-tiên v. v. mà bệnh Giang còn lại
thấy dật thut mỗi xương, nổi mụn
con như muỗi đốt v. v. chỉ dùng nọc
2, 3 hộp, nặng 4, 5 hộp. Tên gọi thuốc
Kiên Tinh Tinh (triệt nọc Lậu Giang)
giá 1p50 một hộp là khỏi ngay.

THIÊN TRỤY !!!

2 hòn ngoài thận, hòn to, hòn bé,
xương ha nang, dùng 1, 2, 3, 4 lọ.
Bất cứ lâu mới là hai hột có lên bằng
nhau ngay, giá 0p 60 một lọ 6 p. 12 lọ

BÌNH-HƯNG

89, phố Mã Mây, Hanoi
Giấy nói : 543

Người làm nhà nên biết rằng:
CHỈ Ở 42, Rue de Takou MỚT CỐ

KIẾN-TRÚC-SU'

ARCHITECTES DIPLOMÉS

Chuyên môn vẽ KiềU-nhà.

JOSEPH T. Đ. TRÚC

Luật-khoa Cử-nhân, Đại Học
đường Paris. Cử-văn pháp-luật
Số 5, Hàng Da cũ, Rue des Cuirs
(cạnh bãi chợ Hàng Da, Hanoi)

Việc kiện-tung, làm đơn, hợp-đồng, văn-
tự. Đòi nợ. Mua, bán, nhà, đất v. v. ...

Lệ hội pháp-luật : mỗi lượt 1 đồng
ở xa, xin gửi mandat.

MÙA RẾT ĐÀ TỚI !!!

Hiệu dệt áo CỰ-LẬP
61, Rue de la Soie, Hanoi

Có đủ máy móc chuyên dệt áo Pull'over,
chandail, chemisette de Tennis, quần áo
trẻ con bằng laine và coton, giá hạ,
kiểu đẹp, có nhiều mẫu hoa (dessins
jacquards) lối mới.

Bán buôn bán lẻ

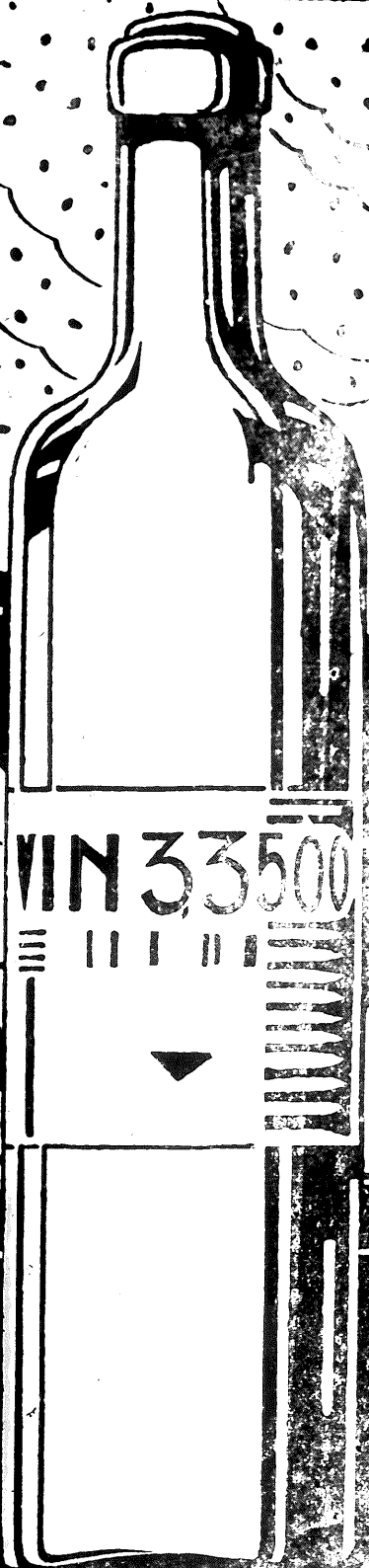
« MUỐN MUA AUTO OCCASION »

« Chúng tôi muốn mua mấy cái auto occasion còn tốt để đi
« công việc hàng ngày, nếu ngài nào có auto muốn bán
« xin mời lại sở RƯỢU V. N - ĐIỆN nói chuyện ».

Nam-Tư Công-Ty à Văn-Điện

<https://tieulun.hopto.org>

Tirage Haut Vieille Champagne

RUỒU-BỎ VIN 33.500

dùng cho

đàn bà ở cũ thì không gì bằng

GIA...: 2^{fr} 10 MÔT LITRE.

BÁN TẠI

PHARMACIE CHA/VAGNE.
59 RUE PAUL BERT, HANOI.
PHARMACIE BROU/MICHE.
36 B^e PAUL BERT, HAIPHONG.